

UNIVERZA NA PRIMORSKEM
FAKULTETA ZA MANAGEMENT

ZAKLJUČNA PROJEKTNÁ NALOGA

MIHA BOČKOR

KOPER, 2014

UNIVERZA NA PRIMORSKEM
FAKULTETA ZA MANAGEMENT

Zaključna projektna naloga

ANALIZA USPEŠNOSTI POSLOVANJA
IZBRANE BANKE

Miha Bočkor

Koper, 2014

Mentor: doc. dr. Mateja Jerman

POVZETEK

V zaključni projektni nalogi so z metodo deskripcije opisane značilnosti slovenskega bančnega sistema in značilnosti poročanja slovenskih bank, predstavljeni so tudi ključni podatki o poslovanju bančnega sektorja v Sloveniji. V praktičnem delu je analizirana uspešnost poslovanja izbrane banke - Sberbank banke, d. d. Analiza je osredotočena na primerjavo rezultatov poslovanja banke pred nastopom finančne krize in v času krize; to je med leti 2006 in 2010. Rezultati izbrane banke so primerjani s podatki slovenskega bančnega sektorja. Zaključek projektne naloge je osredotočen na predstavitev ključnih ugotovitev analize uspešnosti poslovanja Sberbank banke, d. d., ki izhaja iz analize kazalnikov donosnosti, kapitalske ustreznosti in najpomembnejših računovodskih postavk.

Ključne besede: Sberbank banka, d. d., bančni sektor, analiza poslovanja, finančna kriza, primerjalna analiza, računovodski izkazi.

SUMMARY

In the final project work using the description methodology the characteristics of the Slovenian banking system and the reporting features of Slovenian banks are presented. Moreover, key data of Slovenian banking sector are shown. The performance of the selected bank - Sberbank Bank d. d. is analyzed. The analysis is based on data from times prior the financial crisis and from times of the crisis, i.e. data from the period 2006-2010. The results are compared with Slovenian banking sector data. The final part of the project work is focused on the presentation of key findings of the Sberbank Bank, d. d. performance analysis, which is grounded on the analysis of profitability indicators, capital adequacy, and analysis of the most important accounting items.

Keywords: Bank Sberbank, d. d., bank sector, performance analysis, the financial crisis, comparative analysis, financial statements.

UDK: 336.71:657.375.1(043.2)

VSEBINA

1	Uvod	1
2	Slovenski bančni sistem	3
2.1	Značilnosti slovenskega bančnega sistema	3
2.2	Lastniška struktura	4
2.2.1	Poslovno okolje	5
2.2.2	Bilančna vsota in tržni deleži	6
2.2.3	Dobičkonosnost slovenskih bank	8
2.3	Nadzor bančnega poslovanja	10
2.3.1	Vloga banke Slovenije	10
2.3.2	Zahteve Zakona o bančništvu	11
2.3.3	Kapitalske zahteve za banke	12
3	Značilnosti poročanja slovenskih bank	13
3.1	Vrste računovodskih izkazov bank in njihova vsebina	13
3.1.1	Poročanje bank	14
3.1.2	Revizijski pregled	15
4	Analiza poslovanja izbrane banke in primerjava z rezultati bančnega sektorja	17
4.1	Predstavitev podjetja	17
4.2	Dosedanji razvoj banke	17
4.3	Analiza uspešnosti poslovanja izbrane banke pred finančno krizo in v obdobju krize	18
4.3.1	Kazalniki donosnosti	21
4.3.2	Kapitalska ustreznost	23
4.3.3	Obseg oslabitev in rezervacij	25
4.3.4	Analiza najpomembnejših računovodskih postavk	26
5	Sklep	28
	Literatura in viri	29
	Priloge	31

PREGLEDNICE

Preglednica 1: Struktura slovenskega bančnega sistema med leti 2006 in 2011	3
Preglednica 2: Bilančna vsota bank v primerjavi z BDP med leti 2006 in 2011	4
Preglednica 3: Število zaposlenih v bankah med leti 2006 in 2011	4
Preglednica 4: Lastniška struktura bančnega sektorja (po lastniškem kapitalu) med leti 2006 in 2011	5
Preglednica 5: Tržni deleži slovenskih bank med leti 2006 in 2011	8
Preglednica 6: Zaposlovanje Sberbank banke, d. d. med leti 2006 in 2011	18
Preglednica 7: Razmerje med stroški in prihodki banke (Cost to income ratio) bank med leti 2006 in 2011	21
Preglednica 8: Kapitalska ustreznost Sberbank banke, d. d. in povprečje slovenskega bančnega sektorja med leti 2006 in 2011.	24
Preglednica 9: Oslabitve in rezervacije Sberbank banke, d. d. in slovenskega bančnega sektorja med leti 2006 in 2011.	25
Preglednica 10: Oslabitve in rezervacije v razmerju do vrednosti bilančne vsote Sberbank banke, d. d. in povprečja slovenskega bančnega sektorja med leti 2006 in 2011.	25

SLIKE

Slika 1: Gibanje bilančne vsote (celotna sredstva) celotnega bančnega sektorja (v mio EUR) med leti 2006 in 2010.....	7
Slika 2: Čisti dobiček/izguba celotnega bančnega sektorja (v mio EUR) med leti 2006 in 2010.....	9
Slika 3: Gibanje bilančne vsote (vrednost celotnih sredstev) Sberbank banke, d. d. (v mio EUR) med leti 2006 in 2010.....	20
Slika 4: Čisti dobiček/izguba Sberbank banke, d. d. (v mio EUR) med leti 2006 in 2010.....	20
Slika 5: Donosnost lastniškega kapitala ROE (A) in donosnost sredstev ROA (B) Sberbank banke, d. d. in bančnega sektorja med leti 2006 in 2011	22

SEZNAM KRAJŠAV

AG	Aktiengesellschaft – delniška družba
BAWAG	Bank für Arbeit und Wirtschaft
BDP	Bruto domači proizvod
BS	Banka Slovenije
CA	Poročilo o kapitalu in kapitalskih zahtevah
CORE TIER 1	Temeljni kapital
COST TO INCOME RATIO	Razmerje med stroški in prihodki banke
EBA	Evropski bančni organ
DBS	Deželna banka Slovenije
d. d.	Delniška družba
ECB	Evropska centralna banka
EU	Evropska unija
EUR	Evro
ERM-2	Exchange-rate mechanism – mehanizem tečajnih razmerij
ICAAP	Internal Capital Adequacy Assessment Process – Ocenjevanje potrebnega notranjega kapitala
IZP-1	Poročilo o veliki skupni izpostavljenosti
IZP-2	Poročilo izpostavljenosti do oseb v posebnem razmerju do banke
JAM	Poročilo o zajamčenih vlogah
mio	Milijon
mrd	Milijarda
MSRP	Mednarodni standardi računovodskega poročanja
NLB	Nova Ljubljanska Banka
ROA	Return on Assets – donosnost sredstev
ROE	Return on Equity – donosnost kapitala
SID	Slovenska izvozna in razvojna banka
SIT	Slovenski tolar
SREP	Review and Evaluation Process – Proces nadzorniškega pregledovanja in vrednotenja
UMAR	Urad za makroekonomske analize in razvoj
Ur. l. RS	Uradni list Republike Slovenije
VB AG	Volksbank Aktiengesellschaft
VBI	Volksbank International
Zban-1	Zakon o bančništvu
ZBS-1	Zakon o Banki Slovenije

1 UVOD

Po začetku nepremičninske krize v ZDA, ki se je razširila v finančno-gospodarsko krizo globalnih razsežnosti, so se pogoji na finančnih trgih zelo zaostri po stečaju investicijske banke Lehman Brothers septembra 2008. Nezaupanje v kreditno sposobnost bank, povečanje likvidnostnega tveganja, povečanje kreditnega tveganja in povečanje tveganja neizpolnjevanja pogodbenih obveznosti do bank so povzročili globalno kreditno krizo.

Banke so morale nadomeščati relativno dolgoročne vire z zelo kratkoročnimi viri, kar je močno omejilo dostop podjetij do virov financiranja (Zadravec Capriolo 2011, 35-43). Zniževanje obsega kreditiranja in naraščanja obrestnih mer sta izdatno prizadela množico podjetij, ki so se preveč zanašala na dolžniško financiranje poslovanja. Povečalo se je njihovo povpraševanje po posojilih, obenem pa se je povečal delež kreditno nesposobnih podjetij. Širila se je plačilna nedisciplina, zaradi katere finančne obveznosti podjetij do bank pogosto niso bile izpolnjene. Kakovost kreditnega portfelja bank se je tako močno poslabšala, kar je banke sililo v prevrednotenje (oslabitev) naložb in zviševanje vsote rezervacij. Ravno oslabitve in rezervacije so bile vzrok visokim izgubam bančnega sektorja v letu 2010 (Lazarević in Prinčič 2000, 7-34; Štiblar 2010, 33).

V nekaterih gospodarskih dejavnostih je odstotek zamud pri odplačevanju posojil presegal 90 dni. Ta je bil bistveno večji v letu 2008 kot v času pred nastopom krize. Leta 2010 se je še povečal. Zato so banke morale bistveno več pozornosti posvetiti izterjavi neporavnanih obveznosti dolžnikov (Banka Slovenije 2010b).

Prevzemanje tveganj je neločljivo povezano z opravljanjem storitev banke, pomanjkljivo zavedanje in upravljanje s tveganji pa lahko vodi v izgubo. To lahko ogroža finančno stabilnost bančnega sistema in prihranke, ki so jih posamezniki zaupali bankam. Zaradi pomembnosti vloge, ki jo imajo banke v nacionalnih ekonomijah, in zaupanju, ki ga imajo do teh institucij vlagatelji in varčevalci, morajo banke poslovati skrbno in varno ter vzdrževati primerno raven kapitala za zaščito pred tveganji, ki jim banka je ali bi jim lahko bila izpostavljena pri svojem poslovanju. Zato banke po vsem svetu nadzirajo in pravnoformalno regulirajo institucije, ki jih za to pooblasti država. V Sloveniji to vlogo opravlja Banka Slovenije.

Razvoj bančnega sektorja zahteva od Banke Slovenije preverjanje in izboljševanje sistema nadzora s ciljem zagotavljanja varnega in preudarnega poslovanja bank. Dobra bančna praksa in evropska zakonodaja pri tem vedno bolj poudarjata pomembnost takšnega načina dela. Novi sporazum, imenovan Basel III, naj bi omogočil okrepitev bančnega sistema in na takšen način preprečil nastanek gospodarske krize obsega, kakršen je bil v obdobju po letu 2007.

Ker so se banke v času finančne krize srečevale s tveganji kapitalske neustreznosti, je namen zaključne projektne naloge predstaviti zakonska določila glede poslovanja bančnega sektorja, značilnosti poročanja bank ter analizirati uspešnost poslovanja Sberbank banke, d. d.¹ Za doseg temeljnega namena zaključne naloge so uresničeni naslednji cilji:

- predstavljamo najpomembnejša zakonska določila glede nadzora poslovanja bančnega sektorja, ki izhajajo iz Zakona o bančništvu, in vsebino računovodskih izkazov bančnih institucij, posebnosti revizije bank in njihovega poročanja;
- predstavljamo najpomembnejše podatke o poslovanju slovenskega bančnega sektorja;
- na podlagi osvojenih teoretičnih izsledkov je opravljena analiza poslovanja Sberbank banke d. d. v času krize in času pred nastopom krize ter primerjava s poslovanjem slovenskega bančnega sektorja;
- na osnovi rezultatov analize so podani predlogi za izboljšave.

Zaključna projektna naloga je razdeljena na teoretični in praktični del. V prvem delu je uporabljena metoda deskripcije, s katero predstavljamo zakonske zahteve glede nadzora poslovanja bančnega sektorja in značilnosti poročanja bank ter ključni podatki o poslovanju bančnega sektorja v Sloveniji. Z metodo sinteze so strnjena ključna spoznanja teoretičnega dela.

V praktičnem delu je analizirana uspešnost poslovanja Sberbank banke d. d. Analiza temelji na kazalnikih donosnosti, kapitalski ustreznosti in analizi najpomembnejših računovodskih postavk. Osredotočena je na primerjavo rezultatov poslovanja banke pred nastopom finančne krize in v času krize. Osnova za primerjavo so podatki slovenskega bančnega sektorja. V analizo so vključena javno dostopna letna poročila izbrane banke od leta 2006 do 2010.

Analiza uspešnosti poslovanja je izvedena na primeru izbrane banke, zato ugotovitev ni mogoče posplošiti na celotni bančni sektor. V analizo zajemamo letna poročila od leta 2006, saj so bile banke obvezane poročati po Mednarodnih standardih računovodskega poročanja (MSRP, Uradni list Evropske unije, št. L320/1) od leta 2006. Predhodno so bili v uporabi Slovenski računovodski standardi iz leta 2001, ki niso neposredno primerljivi z MSRP. To so najpomembnejše omejitve zaključne projektne naloge.

Podlaga za analizo so javno objavljeni podatki v letnih poročilih. Predpostavljamo, da slednji odražajo resničen in pošten prikaz poslovanja izbrane banke.

¹ Banka Volksbank, d. d. se je z 28. januarjem 2013 preimenovala v Sberbank banka, d. d., ko je skupina Volksbank International (VBI) in s tem tudi Banka Volksbank d. d. postala del skupine Sberbank Europe AG.

2 SLOVENSKI BANČNI SISTEM

Kot v večini srednjeevropskih držav je tudi v Sloveniji razvit sistem univerzalnega bančništva.

Univerzalni sistem deluje dvostopenjsko, sestavljen je iz centralne banke (Banke Slovenije) in poslovnih bank ter hranilnic. Značilnosti slovenskega bančnega sistema sta visoka koncentracija in veliko število majhnih bank, kar je posledica premajhnega števila združevanj v preteklosti (Voljč in Šega 2001, 111).

2.1 Značilnosti slovenskega bančnega sistema

V letu 2011 je slovenski bančni sistem sestavljalo 19 bank (med njimi osem hčerinskih družb), tri podružnice tujih bank in tri hranilnice (v preglednici 1) (Banka Slovenije 2011a, 19). Banke so obsegale 99 %, hranilnice pa 1 % celotnega bančnega sistema po kriteriju vrednosti bilančne vsote.

Preglednica 1: Struktura slovenskega bančnega sistema med leti 2006 in 2011

	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Poslovne banke	22	24	21	22	22	22
Hranilnice	2	3	3	3	3	3

Vir: Banka Slovenije 2006a; Banka Slovenije 2007a; Banka Slovenije 2008; Banka Slovenije 2009a; Banka Slovenije 2010a.

Bistvene spremembe bilančne vsote slovenskega bančnega sistema so se začele dogajati že nekaj let pred krizo. Nadpovprečno visoka rast bilančne vsote je razvidna iz podatkov obdobja 2004-2008. Absolutna rast je v tem obdobju znašala 23,8 mrd EUR. Leta 2004 je bilančna vsota bank znašala okoli 24 mrd EUR in dosegala okoli 85 % BDP. Leta 2005 je znašala že približno 29 mrd EUR, leta 2006 pa že skoraj 34 mrd EUR. Bilančna vsota bank se je iz leta 2006 na 2007 okrepila za 8,5 mrd EUR, kar je bila posledica prekomernega zadolževanja v bančnem sektorju. Banke so v letu 2007 vire za svoje poslovanje pridobivale predvsem z zbiranjem vlog nebančnega sektorja in najemanjem bančnih kreditov. Z vlogami so financirale 84,8 % rasti bilančne vsote. Bilančna vsota se je v obdobju 2004-2008 povečevala za 43 % bolj, kot se je povečal slovenski BDP (Banka Slovenije 2007a, 42). Bilančna vsota bank in hranilnic je glede na BDP konec leta 2009 znašala 146 %, kar je posledica rasti bilančne vsote in realnega zmanjšanja BDP.

Leto 2010 je bilo po dolgoletni pozitivni letni stopnji rasti bilančne vsote prvo, ko je bila rast bilančne vsote negativna. Ob koncu leta 2010 se je zmanjšala za 2,5 %. Banke so zmanjševale

naložbe v vrednostne papirje in kreditno aktivnost ter se zaostrenim razmeram prilagajale s prestrukturiranjem virov.

Bilančna vsota bank je konec leta 2011 znašala 48,8 mrd EUR, hranilnic pa 49 mio EUR. Razlogi za zmanjšanje bilančne vsote v primerjavi s predhodnim letom so bili predvsem nadaljevanje zmanjševanja zadolženosti bank do tujine, zmanjšanje obveznosti iz izdanih dolžniških vrednostnih papirjev in zmanjšanje lastniškega kapitala zaradi izgub (Banka Slovenije 2011b, 19). Bilančna vsota bank je leta 2011 obsegala 137 % slovenskega bruto domačega proizvoda (BDP) (v preglednici 2) (Banka Slovenije 2012b, 49).

Preglednica 2: Bilančna vsota bank v primerjavi z BDP med leti 2006 in 2011

	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Bilančna vsota bank (v mio EUR)	33.868	42.343	47.628	51.612	50.319	48.769
BDP v tekočih cenah (v mio EUR)	31.045	34.563	37.280	35.311	35.417	35.638
Bilančna vsota v % BDP	109	123	128	146	142	137

Vir: Banka Slovenije 2012b.

Število zaposlenih v bankah je med leti 2006 in 2008 naraščalo, medtem ko se je ob pojavu krize zmanjšalo, največ v letu 2010; to je za 2,2 % glede na leto 2009 (v preglednici 3) (Banka Slovenije 2012b, 49). Negativna letna stopnja rasti zaposlovanja je bila v obdobju 2009-2011. Glede na trenutno stanje v bančnem sistemu večina bank nadaljuje z restriktivno kadrovsko politiko.

Preglednica 3: Število zaposlenih v bankah med leti 2006 in 2011

	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Število zaposlenih	11.707	11.829	12.045	11.994	11.735	11.587
Rast zaposlovanja (%)		1,0	1,8	-0,4	-2,2	-1,3

Vir: Banka Slovenije 2012b.

2.2 Lastniška struktura

Konec leta 2011 je v Sloveniji delovalo 11 bank v večinski tuji lasti, od tega tri podružnice tujih bank. V večinski domači lasti je bilo enajst bank, od tega ena v popolni domači lasti.

Na podlagi podatkov Banke Slovenije ugotavljamo, da se je v analiziranem obdobju lastniški delež države (v ožjem smislu) povečal. Delež državnega lastništva, merjenega z lastniškim kapitalom, je leta 2006 znašal 17,9 %, leta 2011 pa 22,7 %. Lastniški delež domačih oseb je leta 2006 znašal 44,4 %, leta 2011 pa 38,2 %. Delež tujih oseb je leta 2006 znašal 37,7 %, leta 2011 pa 39 % (v preglednici 4).

Preglednica 4: Lastniška struktura bančnega sektorja (po lastniškem kapitalu) med leti 2006 in 2011

(v %)	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Država v ožjem smislu	17,9	15,1	17,7	20,5	20,1	22,7
Druge domače osebe	44,4	47,2	44,1	43,0	42,9	38,2
Tuje osebe	37,7	37,8	38,2	36,6	37,1	39,0
nad 50 % v upravljanju	27,7	26,8	27,6	26,8	27,9	29,8
pod 50 % v upravljanju	10,0	11,0	10,6	9,8	9,2	9,3

Vir: Banka Slovenije 2012c.

2.2.1 Poslovno okolje

Leta 2004 se je po vključitvi Slovenije v EU stopnja rasti bruto domačega proizvoda precej dvigovala (Banka Slovenije 2004). Rast bančnega sektorja je bila izjemna, kot še nikoli v vsej dvestoletni zgodovini (Lazarević 2011). Merjeno s kazalnikom globine finančnega posredništva², se je pomen bančnega sektorja močno povečal. Kazalniki so s 86,7 % v letu 2004 poskočili v letu 2009 celo na 146 % (Lazarević 2011). Gre za zelo visoko rast, če upoštevamo, da se je ta kazalnik v času od 1992 do 2004 povečal le za tretjino. Nagle stopnje kreditne rasti pa so se začele po vključitvi Slovenije v EU, po vključitvi v ERM-2, ko je prišlo tudi do znižanja obrestnih mer v Sloveniji in velikega povečanja prilivov kapitala (Lazarević 2011).

Do leta 2008 so bile stopnje rasti obsega kreditiranja izjemne, v povprečju okrog 25 % vsako leto, vrhunec pa je bil dosežen 2007, s skoraj 40 % stopnjo rasti (Lazarević 2011). Naraščala je tudi bilančna vsota bank, ki se je na letni ravni povečevala tudi za četrtno. Tudi donos na kapital je v dveh letih (2006 – 2007) dosegel prek 16 % (Lazarević 2011). Banke so se za rast posojilne dejavnosti zadolževale pri bankah v tujini.

Leto 2008 je pomenilo konec intenzivnega zadolževanja v tujini in napoved zelo neugodnih gibanj. Kljub temu, da je bilančna vsota še narasla, pa so v bančnem sistemu zabeležili prepolovljen donos (8,3 %) na kapital glede na leto 2007 in nadaljevanje gibanj zniževanja obrestnih in neobrestnih marž. Že v letu 2008 se je močno dvignil delež rezervacij in slabitev, za približno 70 % (Banka Slovenije 2008). Vse to je bila posledica povečevanja deleža podjetij z okrnjeno zmožnostjo rednega odplačevanja kreditnih obveznosti.

² Kazalnik kaže razmerje med bilančno vsoto bank in BDP.

V letu 2009 so morale zadolžene slovenske banke (zadolžene v tujini) iskati stabilne vire sredstev, saj se je poleg ročnosti virov dvignila tudi njihova cena. Pomemben prispevek k ohranjanju obsega bilanc bank je imelo zadolževanje države in posledično deponiranje teh sredstev v banke, da bi te okrepile obseg kreditiranja podjetij. Kot posledica zniževanja obsega kreditiranja ter bilančnega zniževanja vrednosti naložb je donos na kapital leta 2009 padel na 3,8 % (Banka Slovenije 2010b). Obseg kreditiranja je stagniral zaradi pomanjkanja kapitala in zaradi previsoke rasti v predhodnih letih.

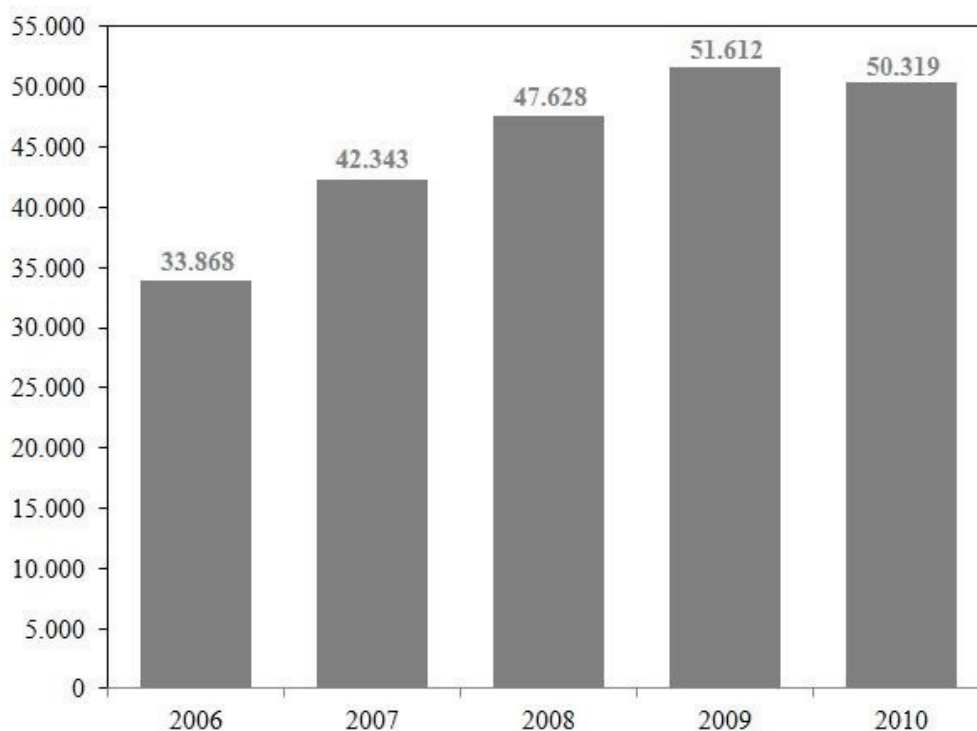
Slovenski bančni sektor je poslovno leto 2011 zaključil z visoko agregatno izgubo, ki je posledica postopnega zniževanja neto obrestnih prihodkov ter visokih stroškov oslabitev in rezervacij. Te so dosegle 84 % bruto prihodka bank (Banka Slovenije 2012b). Obenem se je zaostriilo tudi kreditno tveganje, saj se je povečal delež slabih terjatev do dolžnikov, ki so zamujali s poravnavo obveznosti za več kot 90 dni. Zniževanje obsega posojil domačim nebančnim sektorjem se je tudi v letu 2011 povečalo (Banka Slovenije 2012c).

Poslabševanje kakovosti kreditnega portfelja ni samo posledica povečevanja deleža terjatev do dolžnikov v zamudi, temveč tudi vztrajnega zniževanja kreditne aktivnosti bank. Banke tudi premalo aktivno sodelujejo s podjetji pri njihovem poslovnem in finančnem prestrukturiranju. Pasivnost bank in napačna presoja v tem procesu vodi v večje odpise slabih terjatev in ne zgolj v povečevanje slabitev (Banka Slovenije 2012b).

Slutiti je, da se bo kreditni krč nadaljeval, saj so banke bolj previdne pri kreditiranju gospodarstva. Podjetja s slabimi bilancami tudi v bodoče ne bodo mogla pridobiti novega financiranja oz. podaljševati obstoječih kreditnih linij. Opazen je tudi trend intenzivnejše realizacije materialnih zavarovanj, saj banke stremijo k zmanjševanju oblikovanih slabitev kreditnega portfelja.

2.2.2 Bilančna vsota in tržni deleži

Bilančna vsota slovenskega bančnega sistema se je do leta 2010 povečevala. Med leti 2005 in 2008 je nadpovprečno naraščala, kar je bila predvsem posledica zadolževanja bank in ne rasti kapitala bank. Povprečno se je povečala za 6 mrd EUR letno. Ob koncu leta 2007 je znašala 42.343 mio EUR in se do konca leta 2008 povečala za 12 % na 47.628 mio EUR. Večina povečanja bilančne vsote bank je bila posledica povečanja kreditov nebančnemu sektorju, preostanek pa posledica povečanja posojil podjetjem in gospodinjstvom. Leta 2009 se je bilančna vsota povečala za 8 % v primerjavi z letom prej, kar je bila predvsem posledica zadolžitev bank v tujini (na sliki 1) (Banka Slovenije 2012a).

Slika 1: Gibanje bilančne vsote (celotna sredstva) celotnega bančnega sektorja (v mio EUR) med leti 2006 in 2010

Vir: Banka Slovenije 2006a; Banka Slovenije 2007a; Banka Slovenije 2008; Banka Slovenije 2009a; Banka Slovenije 2010a.

Urad za makroekonomske analize in razvoj (UMAR) ocenjuje, da se je leta 2011 razvojni razkorak Slovenije do EU ponovno povečal, saj je vrednost kazalnika bilančne vsote bank v Sloveniji nadalje upadla, podatki za EU pa nakazujejo nekoliko ugodnejše gibanje. Kreditna aktivnost v EU se je sicer zaradi obsežnejšega neto odplačevanja kreditov države in manjšega neto zadolževanja gospodinjstev umirila, a se je obseg kreditov kljub temu povečal, iz česar lahko sklepamo, da se je tudi bilančna vsota v tem obdobju okrepila. K temu je prispevala tudi ECB, ki je ob koncu leta 2011 bankam v evrskem območju posodila za skoraj 500 mrd EUR sredstev (UMAR 2012, 118).

V letu 2006 je proces konsolidacije slovenskih bank potekal s prevzemi in priključitvami manjših bank k večjim, zato se je število bank v slovenskem bančnem sektorju glede na prejšnja leta zmanjšalo. Če tržni delež posamezne banke merimo z relativno pomembnostjo njene bilančne vsote v primerjavi s celotno bilančno vsoto slovenskega bančnega sektorja, ugotovimo, da je delež vodilne banke NLB leta 2006 znašal tretjino bančnega trga v Sloveniji (v preglednici 5). NLB in NKBM sta imeli v analiziranem obdobju v povprečju okoli 40 % tržni delež (skupni delež obeh bank).

Preglednica 5: Tržni deleži slovenskih bank med leti 2006 in 2011

	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Abanka Vipa Lj.	8,51	8,21	8,13	8,82	9,14	8,76
Banka Celje	5,84	5,49	5,13	5,01	5,22	5,17
Banka Koper	5,65	5,33	5,32	4,75	4,54	4,67
BAWAG d. d.	1,14	1,42	1,49	1,12	0,69	0,50
DBS d. d. Ljubljana	1,81	1,80	1,78	1,78	1,97	1,86
Factor banka Lj.	1,57	1,51	1,87	2,06	2,18	2,17
GB Kranj	4,48	4,16	3,88	3,79	3,98	4,04
Hypo Alpe-Adria	3,37	4,55	4,82	4,56	4,39	4,11
KD Banka d. d.	/	/	/	0,09	0,11	0,12
Nova KB Maribor	10,89	10,06	9,71	9,37	9,65	10,07
Nova LB d. d. Lj.	30,39	30,83	30,51	30,34	27,77	26,97
Poštna banka Sl.	1,68	1,49	1,49	1,54	1,64	1,72
Probanka Maribor	2,42	2,48	2,54	2,49	2,60	2,41
Raiffeisen banka	2,86	3,00	2,85	2,70	2,81	3,15
Sberbank d. d.	1,44	1,47	1,84	1,77	1,88	2,10
SID banka d. d.	/	2,99	4,44	5,92	7,82	8,37
SKB banka Lj.	6,20	5,47	5,53	5,35	5,40	5,48
Sparkasse d. d.	2,14	2,11	2,51	2,14	2,21	2,22
UniCredit banka	6,50	5,08	6,15	6,39	6,02	6,12

Vir: Sberbank banka 2007; Sberbank banka 2008; Sberbank banka 2009; Sberbank banka 2010; Sberbank banka 2011; Banka Slovenije 2006a; Banka Slovenije 2007a; Banka Slovenije 2008; Banka Slovenije 2009a; Banka Slovenije 2010a.

Iz preglednice smo ugotovili, da je imela NLB največji tržni delež leta 2007 (kar 30,83 %). Od leta 2008 do 2011 se je njen tržni delež zmanjševal in je leta 2011 znašal 26,97 %. Druga največja banka, Nova Kreditna banka Maribor, je imela največji delež leta 2006 in sicer 10,89 %. Od leta 2007 do 2011 se je delež zmanjševal in leta 2011 znašal 10,07 %. Največji padec v celotnem opazovanem obdobju je imela Banka Koper, ki je imela leta 2006 5,65 % tržni delež, leta 2011 pa skoraj 1 odstotno točko manjši in sicer 4,67 %.

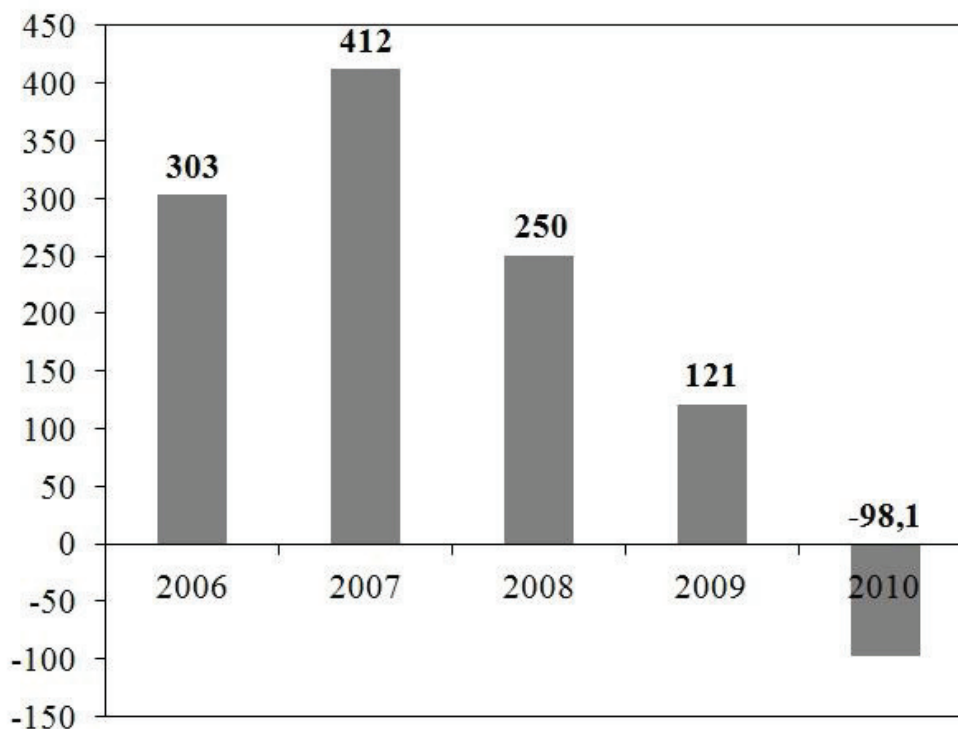
Največjo rast v celotnem opazovanem obdobju je zabeležila Hypo Alpe-Adria, kateri tržni delež je leta 2006 znašal 3,37 %, leta 2011 pa 4,11 %, kar je za 0,74 odstotne točke več.

2.2.3 Dobičkonosnost slovenskih bank

Dobiček celotnega bančnega sektorja po obdavčitvi je znašal pred nastopom krize 303 mio EUR za poslovno leto 2006 in 412 mio EUR za poslovno leto 2007 (na sliki 2). K visoki rasti

leta 2006 je prispevala 8,5 % rast neto obrestnih prihodkov in za dobro četrtno višji neobrestni prihodki. Visoka rast dobička v letu 2007 je bila posledica več ugodnih dejavnikov, kot so rast neto obrestnih prihodkov, visoke rasti neobrestnih prihodkov in nizke rasti operativnih stroškov (Banka Slovenije 2012c).

V letu 2008 se je dobiček celotnega bančnega sektorja zmanjšal na 250 mio EUR (na sliki 2). K znižanju dobička so na prihodkovni strani prispevali predvsem nižji neobrestni prihodki, na strani odhodkov pa povečani stroški oslabitev in rezervacij. Dobiček v poslovnem letu 2009 se je v primerjavi s predhodnim letom zmanjšal za 48,4 % in je znašal 121 mio EUR (na sliki 2). Zmanjšanje dobička je bilo v največjem obsegu posledica povečanih oslabitev in rezervacij ter zmanjšanjem neto obresti. Banke tega izpada dohodka niso mogle nadomestiti z višjimi neobrestnimi prihodki in nižjimi operativnimi stroški. Poslovna uspešnost bank se je zaradi nizke gospodarske rasti v letu 2010 še zmanjšala, saj so v poslovnem letu zabeležile izgubo v višini 98 mio EUR (na sliki 2) (Banka Slovenije 2010b).

Slika 2: Čisti dobiček/izguba celotnega bančnega sektorja (v mio EUR) med leti 2006 in 2010

Vir: Banka Slovenije 2006a; Banka Slovenije 2007a; Banka Slovenije 2008; Banka Slovenije 2009a; Banka Slovenije 2010a.

Slovenski bančni sistem je tako kot leto prej tudi v letu 2011 posloval z izgubo, ki je po nerevidiranih podatkih dosegla 436 mio EUR. Ključni razlog zanjo je bilo povečanje stroškov oslabitev in rezervacij na 84 % bruto prihodka bank. Visoka izguba je vplivala na zmanjševanje kapitalske ustreznosti oziroma nerazpoložljivost notranjih virov za

dokapitalizacijo. Struktura zapadanja dolga do tujih bank se je v letu 2011 skrajšala. Delež obveznosti, ki zapadejo v enem letu, je konec leta znašal 33 % oziroma skoraj 10 odstotnih točk več kot leto prej. Leta 2012 je tako bankam zapadlo 4,1 mrd EUR obveznosti do tujih bank (Banka Slovenije 2012b).

V prihodnje bodo banke morale povečati kapitalsko ustreznost in razmišljati o združitvah ali pripojitvah, ki bodo zagotovile dovolj veliko kapitalsko moč za oživitve posojilne aktivnosti.

V drugem, praktičnem delu zaključne projektne naloge predstavljamo analizo poslovanja izbrane banke in to primerjamo s podatki slovenskega bančnega sektorja.

2.3 Nadzor bančnega poslovanja

Razvoj bančnega sektorja zahteva od Banke Slovenije preverjanje in izboljševanje sistema nadzora s ciljem zagotavljanja varnega in preudarnega poslovanja bank. Dobra bančna praksa in evropska zakonodaja pri tem vedno bolj poudarjata pomembnost takšnega načina dela, ki posebno pozornost namenja delovanju nadzora nad tveganji, ki so jim banke izpostavljene (Banka Slovenije 2007b, 5). Basel III naj bi omogočil okrepitve bančnega sistema in preprečil nastanek gospodarske krize obsega, kakršen je bil v tem obdobju (Basel Committee on Banking Supervision 2009, 5).

2.3.1 Vloga banke Slovenije

Banka Slovenije je v vlogi nadzornika bančnega sistema pristojna za izvajanje celovitega nadzora v bankah, ki temelji na ocenjevanju tveganj in kakovosti kontrolnega okolja za njihovo obvladovanje. V bankah in hranilnicah prevladujejo pregledi posameznih področij tveganja, saj je praksa pokazala, da so krajši, zato pa pogostejši in poglobljeni pregledi nekaterih področij pomembnejši in bolj potrebni kot celoviti pregledi vseh področij poslovanja hkrati. Največji poudarek je trenutno na kreditnem, likvidnostnem in kapitalskem tveganju. Banka Slovenije redno vzdržuje stalne stike z bankami in hranilnicami s krajšimi obiski, ki so namenjeni oceni kapitalske ustreznosti, rezultatov poslovanja in trenutnega položaja banke ali hranilnice (Banka Slovenije 2011a, 48).

Banka Slovenije opravlja redne bonitetne preglede bank. Skladno s temeljnimi načeli učinkovitega bančnega nadzora dosledno preverja izvajanje vseh izdanih ukrepov s posebnimi ponovnimi pregledi (Banka Slovenije 2011a, 48). Nadzor poteka tudi s pregledi usklajenosti z zakonodajo na področju preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma ter

usposobljenosti bank za zagotavljanje podatkov o zajamčenih vlogah in pripravljenosti bank za uporabo bančnih posojil za zavarovanje terjatev Evrosistema (Banka Slovenije 2011a, 48). Z vidika nadzornih aktivnosti je pomembno tudi letno pregledovanje izračuna kapitalskih zahtev, ki ga banke pripravljajo med ocenjevanjem potrebnega notranjega kapitala (ICAAP) v skladu s pravili in postopki, predpisanimi z evropsko direktivo Zakona o bančništvu (Zban-1, Uradni list RS, št. 131/06, 1/08, 109/08, 19/09, 98/09, 79/10, 99/10, 52/11, 9/11, 35/11, 59/11, 85/11, 48/12, 105/12, 56/13, 63/13, 96/13). Nadzorniški postopek pregledovanja in vrednotenja (SREP) izračuna kapitalskih zahtev banke temelji na aktivnem dialogu Banke Slovenije z vsako banko z namenom pravočasnega ugotavljanja morebitnih pomanjkljivosti, zmanjševanja tveganj v bankah in zagotavljanja ustrezne ravni kapitala (Banka Slovenije 2011a, 49).

Zaradi pomembnosti vloge, ki jo imajo banke v nacionalnih ekonomijah, in zaupanju, ki ga imajo do teh institucij vlagatelji, morajo banke poslovati skrbno in varno ter vzdrževati primerno raven kapitala za zaščito pred tveganji.

2.3.2 Zahteve Zakona o bančništvu

Po 217. členu Zban-1 je Banka Slovenije pristojna in odgovorna za nadzor nad bankami glede vseh storitev in poslov, ki jih opravljajo banke na območju Republike Slovenije, na območju države članice in na območju tretje države. Banka Slovenije je pristojna in odgovorna za nadzor nad podružnico banke tretje države, ustanovljeno v Republiki Sloveniji. Banka Slovenije opravlja nadzor nad bankami z namenom preverjanja, ali banka posluje v skladu s pravili o upravljanju s tveganji in drugimi pravili, določenimi z Zban-1, in predpisi, izdanimi na podlagi tega zakona ali drugih zakonov, ki urejajo opravljanje finančnih storitev, ki jih opravlja banka (Zban-1, 222. člen).

Banka Slovenije preverja in ocenjuje banke z namenom ugotavljanja, ali organizacijski ustroj, strategije, postopki in mehanizmi, ki jih je vzpostavila banka, in kapital banke zagotavljajo trden in zanesljiv sistem upravljanja banke ter ustrezno pokrivanje tveganj, ki jim banka je ali bi jim lahko bila izpostavljena pri svojem poslovanju. Preverjanje in ocenitev posameznih bank mora Banka Slovenije opraviti najmanj enkrat letno. Banka Slovenije opravlja nadzor nad bankami s spremljanjem, zbiranjem in preverjanjem poročil in obvestil bank, ki so po določbah ZBan-1 in drugih zakonov dolžne poročati Banki Slovenije, oziroma jo obveščati o posameznih dejstvih in okoliščinah, z opravljanjem pregledov poslovanja bank in z izrekanjem ukrepov nadzora. Banka Slovenije lahko banki izreče priporočilo in opozorilo, odreditev odprave kršitve, odreditev dodatnih ukrepov za uresničevanje pravil o upravljanju s tveganji, odvzem dovoljenja, postavitev izredne uprave, začetek prisilne likvidacije ali odločitev o razlogih za stečaj banke (Zban-1, 223. člen).

Pomembno je omeniti, da poleg Banke Slovenije za nadzor v evropskem bančnem sektorju skrbi tudi Evropski bančni organ (EBA). Ta kot neodvisna institucija koordinira nacionalne nadzornike ter skrbi za pravilno delovanje bančnega sektorja.

2.3.3 Kapitalske zahteve za banke

Sklep o izračunu kapitala bank in hranilnic (Uradni list RS, št. 135/06, 104/07, 85/10) določa sestavine in lastnosti, razmerja in omejitve ter odbitne postavke pri izračunu kapitala banke oz. hranilnice in opredeljuje minimalni kapital banke. Podlago za izračun kapitala in minimalnega kapitala banke predstavljajo računovodski izkazi banke, ki so sestavljeni skladno s Sklepom o poslovnih knjigah in letnih poročilih bank in hranilnic (Uradni list RS, št. 64/05, 45/06, 131/06, 28/07).

Kapital banke se glede na svoje lastnosti deli na tri kategorije:

- temeljni kapital,
- dodatni kapital I in
- dodatni kapital II.

Kapital banke se izračuna kot vsota temeljnega kapitala, dodatnega kapitala I in dodatnega kapitala II. Kapital banke mora vedno dosegati ali presežati 5 mio EUR (Sklep o izračunu kapitala bank in hranilnic).

Temeljni kapital banke je sestavljen iz osnovnega kapitala in kapitalskih rezerv (Sklep o izračunu kapitala bank in hranilnic). Pri izračunu dodatnega kapitala I se upošteva osnovni kapital, vplačan na podlagi prednostnih kumulativnih delnic in kapitalske rezerve, oblikovane v zvezi s temi delnicami, podrejene obveznosti ter druge sestavine, ki so po svojih lastnostih in namenu podobne sestavinam iz tega odstavka (Zban-1, 134. člen). Pri izračunu dodatnega kapitala II se upoštevajo podrejene obveznosti in druge sestavine, ki so po svojih lastnostih in namenu primerne za pokrivanje kapitalskih zahtev za tržna tveganja (Zban-1, 134. člen).

Globalni regulativni standard o kapitalski zadostnosti, likvidnostnih zahtevah in stresnih testiranjih, imenovan Basel III, ki ga pripravlja Bazelski komite banke za mednarodne poravnave (BIS), predpisuje dvig najnižjega zahtevanega količnika temeljnega (Core Tier 1) kapitala na 7 % do leta 2019. Od Bank se zahteva, da imajo dovolj visoke likvidnostne rezerve (Liquidity Coverage ratio – LCR), da prenesejo 30-dnevni izjemni scenarij financiranja določen s strani nadzornikov (Basel Committee on Banking Supervision 2010). Naloga bank je, da v vsakem trenutku zagotavljajo kapital za pokritje vseh tveganj, ki bi lahko v prihodnosti vplivala na poslovanje in stabilnost bank.

3 ZNAČILNOSTI POROČANJA SLOVENSКИH BANK

Podjetja, katerih vrednostni papirji so uvrščeni na katerega od organiziranih trgov vrednostnih papirjev v državah članicah Evropske unije (EU) in so zavezana k uskupinjevanju (konsolidaciji), morajo sestaviti skupna (konsolidirana) računovodska poročila v skladu z mednarodnimi standardi računovodskega poročanja (MSRP). Februarja 2005 je Banka Slovenije s Sklepom o določitvi začetka uporabe mednarodnih standardov računovodskega poročanja za banke in hranilnice predpisala izdelavo računovodskih poročil v skladu z MSRP s 1. januarjem 2006 (Banka Slovenije 2006b, 8).

3.1 Vrste računovodskih izkazov bank in njihova vsebina

Računovodski izkazi bank obsegajo:

- izkaz finančnega položaja,
- izkaz poslovnega izida,
- izkaz vseobsegajočega donosa,
- izkaz sprememb lastniškega kapitala,
- izkaz denarnih tokov in
- pojasnila.

Iz *izkaza finančnega položaja* je mogoče ugotoviti premoženjsko stanje banke na določen dan, saj kaže obseg in kakovost sredstev ter obseg in kakovost njenega financiranja (Fišer 2010, 60).

V *izkazu poslovnega izida* so v določenem vrstnem redu zabeleženi vsi prihodki in odhodki v obračunskem obdobju. Razlika med njimi predstavlja poslovni izid, ki prikazuje uspešnost poslovanja banke v obračunskem obdobju (Fišer 2010, 61).

Izkaz (celotnega) vseobsegajočega donosa je izkaz, v katerem so prikazane spremembe kapitala v obravnavanem obdobju, razen sprememb, ki so posledica poslov z lastniki. Poleg poslovnega izida, ki je prikazan v njegovem izkazu, prikazuje tudi postavke prihodkov in odhodkov, ki v poslovnem izidu niso bile prikazane, vplivajo pa na višino lastniškega kapitala.

Izkaz sprememb lastniškega kapitala banka izdela tako, da v ustrezne postavke vnese stanja posameznih sestavin kapitala predhodnega poslovnega leta, zneske sprememb posameznih sestavin kapitala v obračunskem obdobju, vključno z uporabo čistega dobička in pokrivanjem izgube v obračunskem obdobju ter stanja posameznih sestavin kapitala na koncu obračunskega obdobja (Sklep o poslovnih knjigah in letnih poročilih bank in hranilnic).

Izkaz denarnih tokov mora poročati o denarnih tokovih v obdobju, nastalih pri poslovanju, naložbenih in finančnih aktivnosti. Če se izkaz denarnih tokov uporablja v povezavi z drugimi računovodskimi izkazi, prikaže informacije o finančnem ustroju podjetja (njegovo kratkoročno in dolgoročno plačilno sposobnost).

Banka v prilogi s *pojasnili* k računovodskim izkazom razkrije pomembnejše računovodske usmeritve, na katerih temeljijo računovodski izkazi banke. V razkritju računovodskih usmeritev se med drugim pojasnijo morebitne spremembe računovodskih usmeritev, metode, ki so bile uporabljene za vrednotenje posameznih postavk v izkazu finančnega položaja. Pojasnijo se tudi metode za izračun oslabitev sredstev in morebitnih odpisov, usmeritve oblikovanja rezervacij, usmeritve pripoznavanja prihodkov in odhodkov, davčne obveznosti banke in tečaj, po katerem je izvedla preračun vrednosti iz tujih valut v vrednost v domači valuti (Sklep o poslovnih knjigah in letnih poročilih bank in hranilnic).

3.1.1 Poročanje bank

Banke za poslovno leto izdelajo *letno poročilo*, ki je sestavljeno iz računovodskega poročila in poslovnega poročila. *Konsolidirano letno poročilo* bank je sestavljeno iz konsolidiranega računovodskega poročila in konsolidiranega poslovnega poročila družb, ki so vključene v konsolidacijo. Letno poročilo oziroma konsolidirano letno poročilo morajo s podpisi potrditi člani uprave oziroma upravnega odbora. Banke priložijo tudi revizorjevo poročilo, informacijo o sprejemu letnega oziroma konsolidiranega letnega poročila pristojnega organa banke, predlog glede uporabe bilančnega dobička ali obravnavanja bilančne izgube ter poročilo o razmerjih z obvladujočo družbo. Banke vključijo v *računovodsko poročilo* računovodske izkaze na kratkih oziroma predpisanih shemah. Vsebino posameznih postavk in način izdelave računovodskih izkazov opredeljujejo MSRP in Sklep o poslovnih knjigah in letnih poročilih bank in hranilnic (Sklep o poslovnih knjigah in letnih poročilih bank in hranilnic).

Monetarne finančne inštitucije posredujejo Banki Slovenije poročila v elektronski obliki. Banke redno posreduje mesečni poročili bilance stanja (BS1S) ter bilance prevrednotenj s transakcijami (BS1V) bank in hranilnic. Poročanje podatkov bilance stanja vsebuje končna knjigovodska stanja postavk na zadnji koledarski dan v mesecu, ki morajo biti formalno, računsko in vsebinsko pravilna. Banke morajo to poročilo poslati Banki Slovenije najkasneje do desetega delovnega dne v naslednjem mesecu. Za stanje na dan 31. december, ko banke predložijo Banki Slovenije letne računovodske izkaze, je potrebno poslati še posebni poročili bilance stanja ter bilance prevrednotenj s transakcijami po opravljenih zaključnih knjiženjih in sicer najkasneje v dveh mesecih po koncu poslovnega leta. V primeru zahtevanih popravkov v

bilanci stanja s strani revizorja, banke pošljejo Banki Slovenije tudi posebni poročili bilance stanja ter bilance prevrednotenj s transakcijami, sestavljeni na podlagi revidirane bilance stanja, najkasneje do izdelave poročila za 30. junij tekočega leta (Sklep o poročanju monetarnih finančnih inštitucij N-1, Uradni list RS, št. 6/06, 39/08, 51/08).

Banke v okviru bilance prevrednotenj s transakcijami mesečno poročajo podatke vrednostnih sprememb stanj v obravnavanem mesecu, ki niso posledica izvršenih transakcij niti prerazporeditev niti sprememb deviznih tečajev. Banke podatke prevrednotenj in transakcij poročajo za mesec, na katerega se nanašajo. Banke morajo tudi to poročilo poslati Banki Slovenije najkasneje do desetega delovnega dne v naslednjem mesecu (Banka Slovenije 2009b, 3).

Banki Slovenije se kvartalno poroča še izračun kapitala in kapitalske zahteve (CA), velike skupne izpostavljenosti (IZP-1), izpostavljenost do oseb v posebnem razmerju do banke (IZP-2), zajamčene vloge (JAM), medtem ko se dnevno poroča o količniku likvidnosti. Količnik likvidnosti, ki je določen kot razmerje med naložbami in obveznostmi, ločeno za domačo in tujo valuto, izračunavajo banke za dva razreda in sicer od 0 do 30 dni (prvi razred) in od 0 do 180 dni (drugi razred) (Sklep o minimalnih zahtevah za zagotavljanje ustrezne likvidnostne pozicije bank in hranilnic).

Pregled in predstavitev značilnosti poročanja finančnih institucij kaže na to, da je le-ta bolj kompleksen/obsežen v primerjavi z nefinančnimi družbami. S finančno krizo se banke srečujejo s poglobljenim pregledom s strani nadzornih institucij in poostrežijo nad področji poslovanja, ki so bila do sedaj neregulirana in nenadzorovana (npr. trgovanje z izvedenimi finančnimi instrumenti).

Nadzorne institucije bankam nalagajo vedno večje poročevalsko breme. To je za bančne institucije postalo precejšnje administrativno breme.

3.1.2 Revizijski pregled

Letno poročilo in konsolidirano letno poročilo bank pregleda pooblaščen revizor na način in pod pogoji, določenimi z ZGD-1 in Zakonom o revidiranju (Sklep o poslovnih knjigah in letnih poročilih bank in hranilnic).

Revizor mora revidirati računovodsko poročilo ter pregledati poslovno poročilo v obsegu, potrebnem, da preveri, ali je njegova vsebina v skladu z drugimi sestavinami letnega poročila. Vse to velja tudi za konsolidirana letna poročila.

Banke predlagane popravke revizorja v letnih računovodskih izkazih knjižijo najkasneje do izdelave mesečnega poročila o knjigovodskih postavkah z obrestnimi merami bank za 30. april tekočega leta. Banke predložijo Banki Slovenije revidirano letno poročilo in revidirano konsolidirano letno poročilo (Sklep o poslovnih knjigah in letnih poročilih bank in hranilnic).

Banke objavijo revidirano letno poročilo in revidirano konsolidirano letno poročilo skupaj z revizorjevim poročilom iz drugega odstavka 57. člena ZGD-1 ter predlogom razporeditve dobička ali obravnavanja izgube, če to ni razvidno iz letnega poročila, na javnih spletnih straneh. Vse skupaj z namenom javne objave predloži Agenciji Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve v rokih in na način, določenem v zakonu, ki ureja bančništvo (ZGD-1).

Sklep o najmanjšem obsegu in vsebini dodatnega revizijskega pregleda glede izpolnjevanja pravil o upravljanju s tveganji v bankah in hranilnicah določa podrobnejši obseg in vsebino dodatnega revizijskega pregleda in dodatnega revizorjevega poročila glede izpolnjevanja pravil o upravljanju s tveganji v bankah in hranilnicah (Sklep o najmanjšem obsegu in vsebini dodatnega revizijskega pregleda glede izpolnjevanja pravil o upravljanju s tveganji v bankah in hranilnicah, Uradni list RS, št. 42/09). Dodatni revizijski pregled se opravi v skladu z Zakonom o revidiranju (Uradni list RS, št. 65/08), mednarodnimi standardi revidiranja in pravili revidiranja Slovenskega inštituta za revizijo, ob upoštevanju predpisov Banke Slovenije ter drugih zakonov in predpisov (Sklep o najmanjšem obsegu in vsebini dodatnega revizijskega pregleda glede izpolnjevanja pravil o upravljanju s tveganji v bankah in hranilnicah).

Banka Slovenije s Sklepom o upravljanju s tveganji in izvajanju procesa ocenjevanja ustreznega notranjega kapitala za banke in hranilnice (Uradni list RS, št. 135/06, 28/07, 104/07, 85/10, 62/11, 3/13, 38/13, 60/13, 74/13) določa pravila v zvezi z upravljanjem s tveganji v bankah. Na podlagi navedenega sklepa morajo banke izdelati strategije prevzemanja tveganj, ki izražajo temeljni odnos bank do tveganj, ki jih le-te prevzemajo v okviru svojega poslovanja (Sklep o upravljanju s tveganji in izvajanju procesa ocenjevanja ustreznega notranjega kapitala za banke in hranilnice).

Glavna tveganja, ki jih banke med drugimi upravljajo, obsegajo kreditno tveganje, tržna tveganja, obrestno tveganje, likvidnostno tveganje, operativno tveganje, strateško tveganje, tveganje ugleda, kapitalsko tveganje in tveganje dobičkonosnosti.

4 ANALIZA POSLOVANJA IZBRANE BANKE IN PRIMERJAVA Z REZULTATI BANČNEGA SEKTORJA

V zaključni projektni nalogi analiziramo uspešnost poslovanja Sberbank banke d. d. Analiza temelji na kazalnikih donosnosti, kapitalski ustreznosti in analizi najpomembnejših računovodskih postavk. Analiza je osredotočena na primerjavo rezultatov poslovanja banke pred nastopom finančne krize in v času krize. Osnovo za primerjavo predstavljajo podatki slovenskega bančnega sektorja. V analizo so vključena javno dostopna letna poročila izbrane banke od leta 2006 do 2010.

4.1 Predstavitev podjetja

Februarja 2012 je Sberbank, ki je z 240.000 zaposlenimi največja ruska banka, v celoti prevzela skupino Volksbank International AG (VBI). Banka Volksbank, d. d. je tako z 28.1.2013 uradno postala Sberbank banka d. d. in s tem postala del skupine Sberbank (Sberbank banka 2011). V nadaljevanju naloge bo uporabljeno novo ime banke, tj. Sberbank.

Sberbank banka d. d. (predhodno Banka Volksbank) je v letu 2011 predstavljala 2,20 % tržni delež v slovenskem bančnem sistemu, kar jo uvršča v drugo polovico seznama 19 bank na slovenskem bančnem trgu. Tržni delež je na začetku analiziranega obdobja znašal 1,44 % in 2,10 % na koncu (v preglednici 5) (Sberbank banka 2011).

Sberbank ima v ruskem bančnem sektorju 27 % tržni delež (merjen z velikostjo bilančne vsote banke v razmerju do bilančne vsote celotnega bančnega sektorja). Ustanovila jo je ruska centralna banka, ki z več kot 50 % deležem ostaja največji delničar banke. Preostanek delničarjev predstavlja več kot 245.000 ruskih in mednarodnih podjetij ter individualnih vlagateljev. Sberbank Rusija upravlja skoraj tretjino vseh sredstev v ruskem bančnem sektorju (Sberbank banka 2011).

Sberbank ima preko 19.000 poslovalnic, ki predstavljajo največjo mrežo poslovalnic v Rusiji. Banka je prisotna tudi v Kazahstanu, Ukrajini, Belorusiji, s poslovalnico v Indiji ter predstavništvom v Nemčiji in na Kitajskem (Sberbank banka 2011).

4.2 Dosedanji razvoj banke

V letu 1993 je dunajska Volksbank AG (VB AG) prevzela večinski delež takratne Štajerske banke obrti in podjetništva, ki je bila ustanovljena 18.6.1991 v Celju. Skupino VB AG so leta 1922 ustanovile komercialne posojilne zadruge in je bila v večinski lasti več kot 60

neodvisnih avstrijskih »Volksbanken« (zadružnih bank). Že leta 1991 je bila VB AG ena od prvih bank, ki je sprejela izziv širjenja na trge Srednje in Vzhodne Evrope. Leta 1994 se je sedež Volksbank – Ljudske banke preselil iz Celja v Ljubljano. Ob koncu leta 2004 je skupina VB AG prenesla svoj večinski lastniški delež na novo družbo Volksbank International AG (VBI) s sedežem na Dunaju, ki je bila holding družba hčerinskih bank koncerna Volksbank AG v srednji in južni Evropi. Leta 2008 je Volksbank – Ljudska banka d. d. spremenila svoje ime v Banka Volksbank d. d. (Sberbank banka d. d. 2009).

Skupino VBI je ob koncu leta 2010 sestavljalo 547 poslovalnic v devetih srednje in vzhodnoevropskih državah, in sicer na Slovaškem, Madžarskem, Hrvaškem, Češkem, v Sloveniji, Romuniji, Bosni in Hercegovini, Srbiji ter v Ukrajini s preko 5.362 zaposlenimi (Sberbank banka 2011).

4.3 Analiza uspešnosti poslovanja izbrane banke pred finančno krizo in v obdobju krize

Sberbank banka d. d. zaposluje izobražen ter raznolik kader. Konec leta 2010 je bilo v banki zaposlenih 46,19 % s peto, 8,12 % s šesto, 41,12 % s sedmo in 4,57 % z osmo stopnjo izobrazbe (Sberbank banka d. d. 2011). V obdobju pred krizo (2006-2008) je število zaposlenih naraščalo, ob pojavu krize v bančništvu leta 2009 pa se je zmanjšalo za 3 % glede na leto 2008. V letu 2010 in 2011 je banka ponovno povečala število zaposlenih, in sicer v letu 2010 za 1,6 %, v letu 2011 pa za 3 % (v preglednici 6) (Sberbank banka 2006; Sberbank banka 2007; Sberbank banka 2008; Sberbank banka 2009; Sberbank banka 2010; Sberbank banka 2011).

Preglednica 6: Zaposlovanje Sberbank banke, d. d. med leti 2006 in 2011

	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Število zaposlenih	170	183	200	194	197	203
Rast zaposlovanja (%)		7,7	9,3	-3,0	1,6	3,1

Vir: Sberbank banka 2007; Sberbank banka 2008; Sberbank banka 2009; Sberbank banka 2010; Sberbank banka 2011.

V primerjavi s celotnim slovenskih bančnim sektorjem opazimo zmanjšanje zaposlovanja le v letu 2009. V nasprotju z bančnim sektorjem se je število zaposlenih v letih 2010 in 2011 kljub krizi povečevalo.

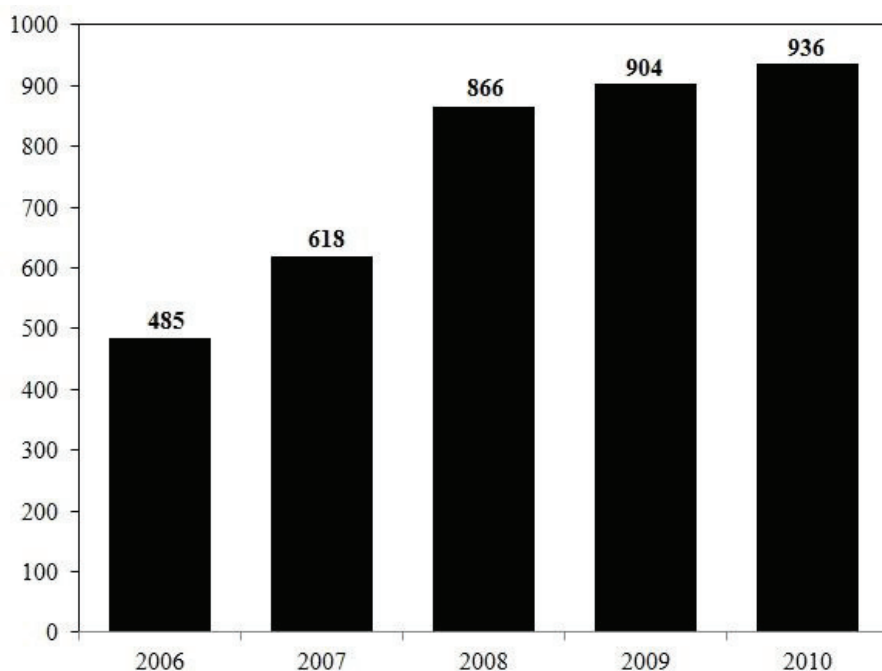
Analiza uspešnosti poslovanja na podatkih iz obdobja pred krizo

Sberbank banka, d. d. je poslovno leto 2006 zaključila z dobičkom v višini 0,71 mio EUR (na sliki 4). Bilančna vsota banke je ob koncu leta 2006 znašala 116 mrd SIT oziroma 485 mio EUR (slika 3) in se je v primerjavi z letom 2005 povečala za 17 %. Tudi v letu 2007 je Sberbank banka d. d. bistveno povečala obseg bilančne vsote, tj. za 27,3 % na 618 milijonov EUR. Obseg kreditov se je povečal za 46 % in obseg depozitov za 57 % ter zaključila leto z dobičkom v višini skoraj 3 milijone EUR (na sliki 3). Prihodki v tem obdobju so rasli 3-krat hitreje kot stroški. Razmerje med stroški in prihodki banke³ (Cost to income ratio) se je leta 2007 glede na leto 2006 znižalo za 12 % (v preglednici 7). Visoka je bila rast posojil, in sicer 46 %, pri čemer se je obseg posojil prebivalstvu povečal za 60 %, podjetjem pa za 40 %. Še višja je bila rast depozitov, predvsem pri podjetjih, kjer se je v primerjavi z letom 2006 več kot podvojila (Sberbank banka 2006; Sberbank banka 2007; Sberbank banka 2008; Sberbank banka 2009; Sberbank banka 2010; Sberbank banka 2011).

Analiza uspešnosti poslovanja na podatkih iz obdobja krize

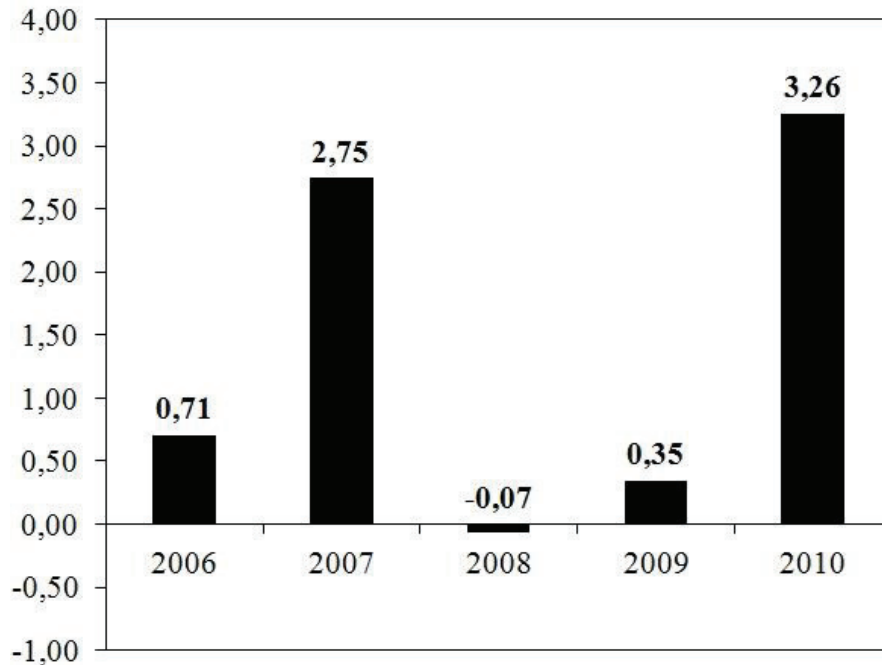
Banka je poslovno leto 2008 sklenila z izgubo v višini 0,07 mio EUR, kar je posledica svetovne krize na finančnih in kapitalskih trgih (na sliki 4). Kljub začetku krize se je bilančna vsota povečala za 40 %. Povečal se je tudi obseg kreditov za 42 % in depozitov za 51 %. Prihodki so leta 2008 še vedno rasli dvakrat hitreje kot stroški. Razmerje med stroški in prihodki banke (Cost to income ratio) se je znižalo za 10 odstotnih točk. Poslovno leto 2009 je banka zaključila z dobičkom v višini 0,35 mio EUR (na sliki 4). Banka je uspešno izvedla ukrepe, kot so hitro znižanje obrestnih mer na depozitih ter povečanje obrestnih marž na kreditih, kar je pozitivno vplivalo na poslovne rezultate v letu 2010. Banka je poslovno leto 2011 zaključila z dobičkom v višini 3,26 mio EUR, kar je glede na krizne razmere, ki so vladale na trgu, zelo zadovoljiv rezultat. V letu 2011 je le 8 od 19 bank v Sloveniji izkazalo dobiček. Cost to income ratio se je znižal za 11 % (v preglednici 7) (Sberbank banka 2006; Sberbank banka 2007; Sberbank banka 2008; Sberbank banka 2009; Sberbank banka 2010; Sberbank banka 2011).

³ Kazalnik Cost to income ratio je namenjen ugotavljanju stroškovne učinkovitosti bank in se izračuna po formuli stroški/neto prihodki.

Slika 3: Gibanje bilančne vsote (vrednost celotnih sredstev) Sberbank banke, d. d. (v mio EUR) med leti 2006 in 2010

Vir: Sberbank banka 2007; Sberbank banka 2008; Sberbank banka 2009; Sberbank banka 2010; Sberbank banka 2011.

Slika 4: Čisti dobiček/izguba Sberbank banke, d. d. (v mio EUR) med leti 2006 in 2010

Vir: Sberbank banka 2007; Sberbank banka 2008; Sberbank banka 2009; Sberbank banka 2010; Sberbank banka 2011.

Preglednica 7: Razmerje med stroški in prihodki banke (Cost to income ratio) bank med leti 2006 in 2011

	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Abanka Vipava Lj.	0,51	0,51	0,45	0,59	0,46	0,25
Banka Celje	0,60	0,63	0,52	0,58	0,52	0,43
Banka Koper	0,57	0,56	0,50	0,70	0,51	0,65
BAWAG d. d.	1,37	1,06	0,48	0,51	0,50	0,49
DBS d. d. Ljubljana	0,80	0,66	0,65	0,77	0,65	0,63
Factor banka Lj.	0,53	0,31	0,22	0,24	0,23	0,32
GB Kranj	0,33	0,29	0,38	0,51	0,36	0,32
Hypo Alpe-Adria	0,61	0,52	0,38	0,46	0,39	0,41
KD Banka d. d.	/	/	3,90	1,08	4,03	1,08
Nova KB Maribor	0,54	0,52	0,54	0,60	0,53	0,48
Nova LB d. d. Lj.	0,60	0,54	0,59	0,56	0,59	0,36
Poštna banka SI.	0,69	0,57	0,49	0,61	0,48	0,59
Probanka Maribor	0,57	0,52	0,54	0,61	0,51	0,37
Raiffeisen banka	/	0,87	0,72	0,82	0,72	0,66
Sberbank d. d.	0,86	0,74	0,54	0,68	0,56	0,67
SID banka d. d.	0,90	0,46	0,16	0,23	0,15	0,15
SKB banka Lj.	0,82	0,68	0,52	0,72	0,54	0,69
Sparkasse d. d.	0,54	0,71	0,66	0,69	0,67	0,60
UniCredit banka	0,59	0,56	0,51	0,65	0,52	0,61

Vir: Sberbank banka 2007; Sberbank banka 2008; Sberbank banka 2009; Sberbank banka 2010; Sberbank banka 2011; Banka Slovenije 2006a; Banka Slovenije 2007a; Banka Slovenije 2008; Banka Slovenije 2009a; Banka Slovenije 2010a.

V nadaljevanju analiziramo poslovanje izbrane banke z uporabo kazalnikov donosnosti, analizo kapitalske ustreznosti in analizo najpomembnejših računovodskih postavk.

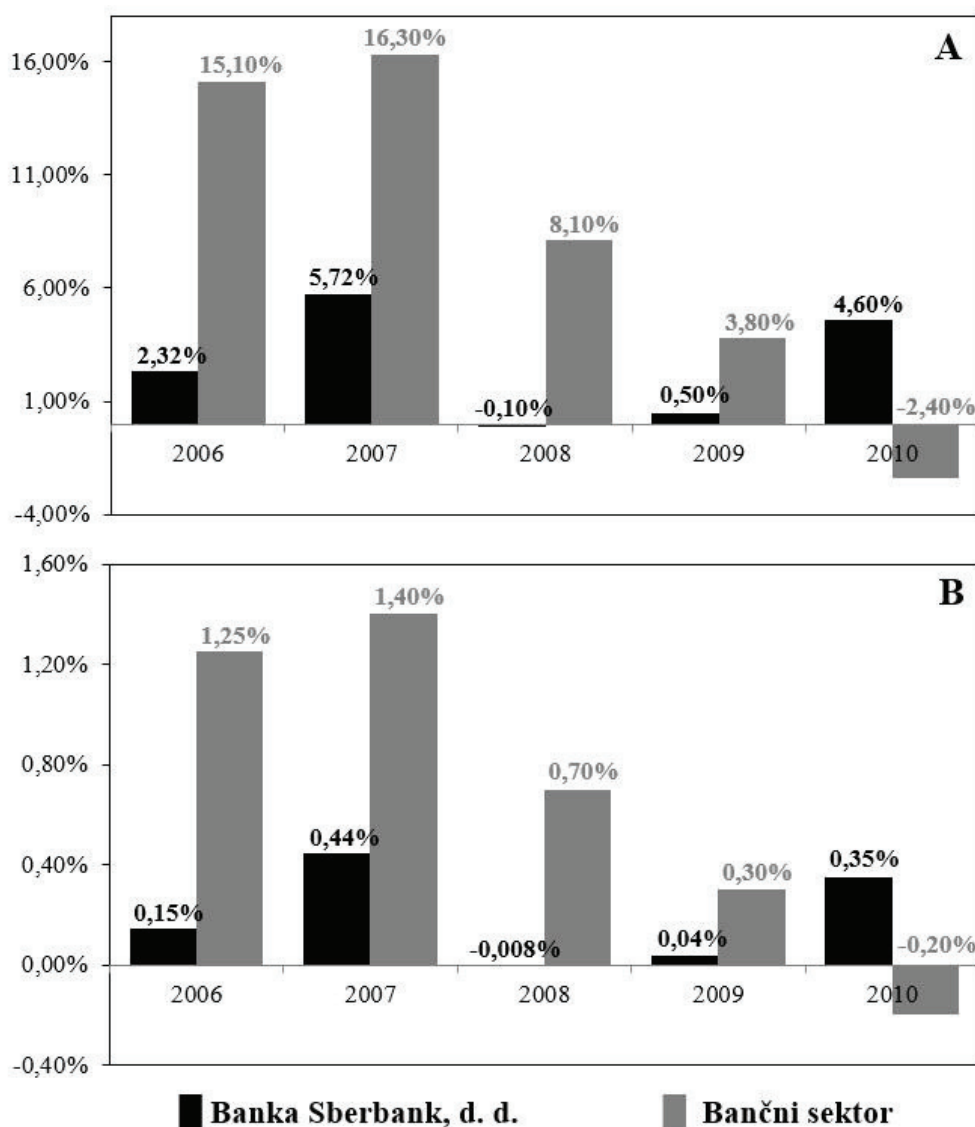
4.3.1 Kazalniki donosnosti

S kazalniki donosnosti bomo ugotavljali uspešnost posameznih bank in bančnega sistema. Eden izmed najpomembnejših in najbolj pogosto uporabljenih kazalnikov s stališča lastnikov je donosnost lastniškega kapitala (return on equity – ROE).

Zelo pomemben je tudi kazalnik donosnosti sredstev (return on assets – ROA), ki kaže, kako učinkovito so izkoriščeni resursi banke, tako finančni (različne vloge komitentov) kot realni (zaposleni, oprema, nepremičnine, poslovna mreža), pri ustvarjanju dobička (Fišer 2010).

Kazalnika ROE in ROA Sberbank banke d. d. in celotnega bančnega sektorja sta prikazana na sliki 5. Donos lastniškega kapitala (ROE) se je v izbrani banki in celotnem bančnem sektorju v letih 2006 in 2007 povečeval, medtem ko se je le-ta leta 2008 zmanjšal. Zmanjšanje donosa na kapital je v največji meri posledica povečanja oslabitev in rezervacij. Nato je donos lastniškega kapitala v izbrani banki v letih 2009 in 2010 ponovno narastel. V nasprotju pa je vrednost ROE v bančnem sektorju še vedno padala in v letu 2010 dosegla celo negativno vrednost (na sliki 5A).

Pri izračunu kazalnika donosnosti sredstev (ROA) opazimo enak trend sprememb kot za kazalnik ROE tako v izbrani banki kot v bančnem sektorju (na sliki 5B).

Slika 5: Donosnost lastniškega kapitala ROE (A) in donosnost sredstev ROA (B) Sberbank banke, d. d. in bančnega sektorja med leti 2006 in 2011

Vir: Sberbank banka 2007; Sberbank banka 2008; Sberbank banka 2009; Sberbank banka 2010; Sberbank banka 2011; Banka Slovenije 2006a; Banka Slovenije 2007a; Banka Slovenije 2008; Banka Slovenije 2009a; Banka Slovenije 2010a.

4.3.2 *Kapitalska ustreznost*

Kapitalska ustreznost je ustrezno razmerje med kapitalom kot čistim premoženjem banke in tvegano aktivo oz. pokritost nepričakovanih izgub banke z njenim kapitalom.

V skladu s predpisi Banke Slovenije mora Sberbank redno spremljati višino kapitala, kapitalske zahteve in kapitalsko ustreznost, da:

- temeljni kapital vedno predstavlja vsaj 50 % celotnega kapitala banke, posamezne sestavine dodatnega kapitala (podrejeni dolg) pa ne bodo presegle 50 % temeljnega kapitala oz. ob preseganju presežni znesek ne bo upoštevan;
- kapital banke vedno dosega najmanj znesek, ki je enak vsoti kapitalskih zahtev iz naslova Prvega stebra Basel 2 (kreditno, tržno, operativno) ter Drugega stebra Basel 2 v okviru procesa ICAAP;
- razmerje med regulatornim kapitalom in kapitalskimi zahtevami Prvega Stebra praviloma vedno znaša najmanj 131,6 %;
- razmerje med notranjim kapitalom (regulatorni kapital in tekoči dobiček) in kapitalskimi zahtevami Drugega stebra praviloma vedno znaša najmanj 110 %;
- razmerje med Tier 1 kapitalom in kapitalskimi zahtevami prvega stebra znašajo najmanj 105 %.
- je struktura njenega poslovanja optimalna glede na stopnje tveganja in zahtevano donosnost;
- so njene terjatve zavarovane z oblikami zavarovanja, ki znižujejo stopnjo tveganja in hkrati zagotavljajo čim hitrejšo poplačilo celotne terjatve.

Banka enkrat letno (ob izdelavi letnega plana) izdela načrt za ohranjanje ustreznega obsega kapitala. S tem zagotavlja, da vedno razpolaga z ustreznim kapitalom glede na obseg in vrste storitev, ki jih opravlja, ter tveganja, ki jim je izpostavljena pri opravljanju teh storitev in da lahko na trgu zbere kapital v času, ko je to finančno najbolj ugodno. Načrt za ohranjanje ustreznega obsega kapitala vključuje:

- projekcijo kapitalskih zahtev in pozicijo banke za najmanj eno leto vnaprej v skladu s poslovnim načrtom,
- projekcijo največjega obsega svojih aktivnosti glede na projekcijo kapitala,
- obseg, kvaliteto in vire dodatnega kapitala v primeru, da je le-ta potreben,
- oceno razpoložljivosti zunanjih virov kapitala,
- oceno finančnih posledic morebitnega znižanja kapitala,
- učinke sprememb poslovne, operativne in finančne pozicije na kapital⁴ in
- dospelost vplačanih dolžniških in hibridnih instrumentov.

⁴ Načrtovanje ustreznega obsega kapitala mora biti prilagojeno kompleksnosti in strukturi banke. Na načrtovanje vplivajo poslovne dejavnosti banke, delovno okolje ter finančna prožnost banke.

Dejavniki, ki lahko vplivajo na morebitne potrebe banke po povečanju kapitala, so lahko naslednji:

- zakonske spremembe oziroma spremembe regulative,
- zahteva oz. ukrep Banke Slovenije po višji kapitalski ustreznosti,
- povečanje obsega bilančnega in zunajbilančnega poslovanja,
- povečanje kapitalskih zahtev za operativno tveganje,
- povečanje kapitalskih zahtev, povezanih s procesom ICAAP,
- povečanje potreb po kreditiranju posameznih kreditojemalcev,
- spremembe v strukturi tveganj banke,
- eventualne izgube iz poslovanja in
- politika izplačevanja dividend.

V skladu s predpisi banka izdeluje in pošilja Banki Slovenije predpisana poročila o merjenju kapitalskih tveganj v predpisanih rokih. Za notranje potrebe in potrebe koncerna banka mesečno izračunava količnik kapitalске ustreznosti po prvem in drugem stebru in poročilo o izračunu kapitala.

Kapitalska ustreznost Sberbank banke, d. d. je bila med leti 2006 in 2010 razmeroma stabilna in je leta 2006 pred krizo znašala 12,06 %, leta 2007 11,24 %, medtem ko se je med krizo leta 2008 povečala na 13,38 %, saj je bila banka istega leta dokapitalizirana v skupni vrednosti 20 mio EUR. Leta 2009 je znašal količnik 13,08 %, leta 2010 pa 12,04%. Iz podatkov je razvidno, da je imela izbrana banka v vseh letih kapitalsko ustreznost višjo od povprečja sektorja.

Tudi povprečni podatki za slovenski bančni sektor kažejo, da je bil kazalnik kapitalске ustreznosti v analiziranem obdobju stabilen. Leta 2006 je kapitalska ustreznost v povprečju znašala 11 %, leta 2007 11,2 %, leta 2008 11,7 %, ter nato leta 2009 11,6 % in 2010 11,3 % (v preglednici 8).

Preglednica 8: Kapitalska ustreznost Sberbank banke, d. d. in povprečje slovenskega bančnega sektorja med leti 2006 in 2011.

Kapitalska ustreznost (v %)	2006	2007	2008	2009	2010
Sberbank banka d. d.	13,06	11,24	13,38	13,08	12,04
Bančni sektor	11,0	11,20	11,7	11,6	11,3

Vir: Sberbank banka 2007; Sberbank banka 2008; Sberbank banka 2009; Sberbank banka 2010; Sberbank banka 2011.

4.3.3 Obseg oslabitev in rezervacij

Pred krizo, leta 2006, je imela banka oslabitve v višini 535 tisoč EUR ter leta 2007 v višini 824 tisoč EUR. Potreba po oslabitvah je z začetkom krize v letu 2008 narasla na vrednost 6.511 tisoč EUR, vendar je v letu 2009 (5.393 tisoč EUR) in 2010 (5.570 tisoč EUR) ostala na isti ravni in se ni bistveno dvigovala. V bančnem sektorju so neto oslabitve in rezervacije v opazovanem obdobju hitro naraščale, še posebno v letu 2009, kar je zmanjšalo dobiček panoge bančništva (v preglednici 9).

Preglednica 9: Oslabitve in rezervacije Sberbank banke, d. d. in slovenskega bančnega sektorja med leti 2006 in 2011.

Oslabitve (v 1000 EUR)	2006	2007	2008	2009	2010
Sberbank banka d. d.	535	824	6.511	5.393	5.570
Bančni sektor	120.000	163.000	278.000	500.000	333.000

Vir: Sberbank banka 2007; Sberbank banka 2008; Sberbank banka 2009; Sberbank banka 2010; Sberbank banka 2011; Banka Slovenije 2006a; Banka Slovenije 2007a; Banka Slovenije 2008; Banka Slovenije 2009a; Banka Slovenije 2010a.

Ob nastopu finančne krize (od leta 2008 dalje) so se oslabitve in rezervacije v razmerju do vrednosti bilančne vsote povečale tako v Sberbank kot tudi v celotnem bančnem sektorju. V Sberbank se je leta 2008 glede na predhodno leto razmerje povišalo za približno 6-krat. V celotnem slovenskem bančnem sektorju se razmerje leta 2008 ni tako močno povišalo, opazimo pa precejšnje povečanje razmerja v letih 2009 in 2010 v primerjavi z Banko Sberbank d. d. (v preglednici 10).

Preglednica 10: Oslabitve in rezervacije v razmerju do vrednosti bilančne vsote Sberbank banke, d. d. in povprečja slovenskega bančnega sektorja med leti 2006 in 2011.

Razmerje	2006	2007	2008	2009	2010
Sberbank banka d. d.	1,10	1,33	7,51	5,96	5,95
Bančni sektor	3,54	3,85	5,83	9,68	6,61

Vir: Sberbank banka 2007; Sberbank banka 2008; Sberbank banka 2009; Sberbank banka 2010; Sberbank banka 2011; Banka Slovenije 2006a; Banka Slovenije 2007a; Banka Slovenije 2008; Banka Slovenije 2009a; Banka Slovenije 2010a.

Podatki, ki jih prikazujemo v preglednici 9, kažejo na to, da je imela Banka Sberbank, d. d. precej manj oslabitev in rezervacij od povprečja slovenskega bančnega sektorja.

4.3.4 Analiza najpomembnejših računovodskih postavk

Bilanco stanja in izkaz poslovnega izida Sberbank banke d. d. smo analizirali na dva načina. V prvem delu smo uporabili navpično analizo, kjer smo izračunali podatke o deležu nekaterih najpomembnejših računovodskih postavk, merjenih v razmerju z vrednostjo bilančne vsote (v prilogah 1 in 3). V drugem delu analize pa smo z vodoravno analizo izračunali stopnjo rasti posameznih postavk med leti 2006 in 2010 ter izračunali njihovo povprečno stopnjo rasti (v prilogah 2 in 4).

Navpična analiza

Na podlagi navpične analize bilance stanja ugotovimo, da so v obdobju 2006-2010 najpomembnejša postavka v strukturi sredstev analiziranega podjetja krediti. Delež kreditov v strukturi sredstev je leta 2006 znašal 79,78 %, leta 2010 pa 89,86 %. To predstavlja spremembo v višini 12,63 %.

Po pomembnosti sledi postavka finančna sredstva razpoložljiva za prodajo. V tem primeru so nihanja pomembnosti te postavke v bilanci stanja bistveno večja. Največji delež je znašal 10,78 % (leta 2006), najmanjši pa 1,15 % (leta 2008). Sprememba je posledica zmanjšanja vrednosti naložb v obveznice ameriške banke Lehman Brothers in islandske Landsbanki.

Zaradi povečanja kreditov so se na strani virov sredstev v bilanci stanja povečale finančne obveznosti, merjene po odplačni vrednosti. To pa predvsem zaradi dodatnih sredstev, najetih pri banki Sberbank Europe AG, ki je večinska lastnica banke.

Na strani virov sredstev so najpomembnejše finančne obveznosti merjene po odplačni vrednosti. Povečanje finančnih obveznosti, merjenih po odplačni vrednosti je bilo delno tudi zaradi uvedbe novega elektronskega varčevalnega računa Sberbank E-obresti. Posledica tega povečanja je povečanje obrestnih odhodkov v izkazu poslovnega izida.

Ostale postavke ne presegajo 5 % bilančne vsote in jih zato podrobneje ne predstavljamo in tudi ne analiziramo z uporabo metode vodoravne analize.

V strukturi izkaza poslovnega izida smo ugotovili, da imajo najpomembnejši vpliv na poslovne rezultate podjetja finančni ter poslovni prihodki in odhodki ter prihodki in odhodki iz obresti.

Delež prihodkov iz obresti je leta 2007 znašal 44,61 %, leta 2008 pa 124,80 %. Banka je s svojo strategijo aktivnega trženja predvsem v segmentu malih in srednje velikih podjetij ter

samostojnih podjetnikov v letu 2008 povečala vrednost kreditov za 38 %. To je vplivalo na povečanje prihodkov iz obresti v izkazu poslovnega izida.

Banka je imela v svojem portfelju dolžniške vrednostne papirje bank izdajateljic Lehman Brothers ter islandске Landsbanki. Zaradi finančnih težav v katere sta zašli obe banki v času finančne krize, je banka skladno s pravili celotne skupine Sberbank Europe oblikovala oslabitve za naložbe v te papirje v višini 90 % oziroma 6,3 mio EUR. To lahko vidimo kot občutno povečanje oslabitev v izkazu poslovnega izida za leto 2008.

Vodoravna analiza

V sklopu vodoravne analize izpostavljamo le gibanje najpomembnejših postavk bilance stanja in izkaza poslovnega izida. V bilanci stanja od leta 2006 do 2010 vidimo, da so se sredstva banke na letni ravni v povprečju povečevala za 18,88 %. Sredstva banke so se leta 2008 v primerjavi s stanjem leta 2007 povečala celo za 40 %. Najpomembnejša sredstva banke ostajajo krediti (dana posojila), katerih povprečna letna stopnja rasti je v petih letih znašala 23,24 %. Največji porast je bil zabeležen v obdobju 2006–2007 in sicer 49,44 %, največji padec pa v obdobju 2008–2009 in sicer 0,03 %.

V letu 2007 je bil na področju kreditiranja podjetij dosežen 40 % porast kreditnega portfelja, ker je banka v sodelovanju z Evropsko banko za obnovo in razvoj (EBRD) uspešno tržila posojila za mala in srednja podjetja ter samostojne podjetnike.

Na področju kreditiranja prebivalstva je bila dosežena visoka 60 % rast kreditov, kar je posledica nadaljevanja aktivne prisotnosti banke na področju stanovanjskega kreditiranja. Ta aktivnost je bila podprta z močno marketinško akcijo.

Kreditni so se bankam v letu 2007 povečali za 91 % oz. za 23,9 mio EUR, kar je posledica dejstva, da je imela banka konec leta 2007 več likvidnih sredstev v obliki kratkoročnih vlog pri bankah kot konec leta 2006. V letu 2008 so se zmanjšali za 2 %, v 2009 povečali za 1 % ter v 2010 zmanjšali kar za 37 %. Tako je imela banka konec leta 2010 manj sredstev v obliki kratkoročnih vlog kot v predhodnih letih.

5 SKLEP

Nepremičninska kriza, ki se je začela spomladi 2007 v ZDA in se nato razširila na finančne trge po vsem svetu, je prizadela tudi slovensko bančno okolje. Zniževanje obsega kreditiranja bank, naraščanje obrestnih mer in zaostreni pogoji poslovanja v realnem gospodarstvu so vplivali na povečanje števila kreditno nesposobnih podjetij. V zaključni projektni nalogi smo analizirali uspešnost poslovanja Sberbank banke d. d. pred nastopom finančne krize in v času krize ter ugotovitve primerjali z rezultati slovenskega bančnega sektorja.

Poslovanje slovenskega bančnega sektorja se je v analiziranem obdobju zelo spreminjalo. Ugotovili smo, da se je bilančna vsota bančnega sektorja med leti 2006 in 2010 povečevala na račun prekomernega zadolževanja v tujini in z zbiranjem vlog nebančnega sektorja. Tudi dobiček se je pred krizo povečeval, kar je posledica rasti neto obrestnih prihodkov ter visoke rasti neobrestnih prihodkov. V letu 2008 se je nato dobiček zmanjšal iz nekaj več kot 400 mio EUR v letu 2007 na 250 mio EUR v letu 2008, kar je bila posledica nižjih neobrestnih prihodkov in povečanih stroškov oslabitev in rezervacij. Leta 2009 se je dobiček zaradi povečanih stroškov oslabitev in rezervacij ter zmanjšanja neto obresti glede na predhodno leto znižal za več kot 50 % (na 121 mio EUR). Na podlagi analize podatkov bančnega sektorja smo ugotovili, da se finančna kriza nadaljuje že peto leto, kar se odraža v vedno večjih izgubah bančnega sektorja. Rešitev se kaže v konsolidaciji bančnega sistema in povečevanju kapitalске ustreznosti bank, ki bo ponovno vzpostavila kreditiranje in s tem zagon gospodarstva.

V praktičnem delu smo analizirali uspešnost poslovanja Sberbank banke d. d. v obdobju pred nastopom krize in v času krize. Računovodske izkaze smo analizirali na podlagi analize s kazalniki, navpične analize in vodoravne analize. Na podlagi analize izbrane banke smo ugotovili, da je pred krizo Sberbank banka na vseh področjih beležila dobre rezultate. Predvsem na področju kreditiranja in na področju depozitov je bila zabeležena visoka rast. V obdobju 2008-2010 se je morala banka prilagoditi razmeram na trgu zaradi finančne in gospodarske krize. Potreba po oslabitvah je v obdobju 2006–2008 narasla za približno 6-krat, predvsem zaradi večjega števila insolventnih podjetij. V letih, ki so sledila, se raven oslabitev ni povečala.

Sberbank banka je v slovenski bančni trg vstopila z namenom, da postane ena od pomembnejših bank v slovenskem bančnem prostoru, s ciljem, da v nekaj letih doseže šestodstotni tržni delež. Poleg malih in srednjih podjetij se je banka začela osredotočati tudi na velika mednarodna podjetja, z namenom postati vez med slovenskimi podjetji in ruskimi vlagatelji.

LITERATURA IN VIRI

- Banka Slovenije. 2004. *Letno poročilo*.
[Http://www.bsi.si/library/includes/datoteka.asp?DatotekaId=132](http://www.bsi.si/library/includes/datoteka.asp?DatotekaId=132) (25. 11. 2013).
- Banka Slovenije. 2006a. *Letno poročilo*.
[Http://www.bsi.si/library/includes/datoteka.asp?DatotekaId=2575](http://www.bsi.si/library/includes/datoteka.asp?DatotekaId=2575) (15. 1. 2013)
- Banka Slovenije. 2006b. *Poročilo o nadzoru bančnega poslovanja v letu 2005*.
[Http://www.bsi.si/library/includes/datoteka.asp?DatotekaId=1983](http://www.bsi.si/library/includes/datoteka.asp?DatotekaId=1983) (14. 1. 2013).
- Banka Slovenije. 2007a. *Letno poročilo*.
[Http://www.bsi.si/library/includes/datoteka.asp?DatotekaId=3076](http://www.bsi.si/library/includes/datoteka.asp?DatotekaId=3076) (14. 4. 2013).
- Banka Slovenije. 2007b. *Proces ocenjevanja tveganj*.
[Http://www.bsi.si/library/includes/datoteka.asp?DatotekaId=2437](http://www.bsi.si/library/includes/datoteka.asp?DatotekaId=2437) (26. 4. 2012).
- Banka Slovenije. 2008. *Letno poročilo*.
[Http://www.bsi.si/library/includes/datoteka.asp?DatotekaId=3485](http://www.bsi.si/library/includes/datoteka.asp?DatotekaId=3485) (28. 11. 2013).
- Banka Slovenije. 2009a. *Letno poročilo*.
[Http://www.bsi.si/library/includes/datoteka.asp?DatotekaId=3913](http://www.bsi.si/library/includes/datoteka.asp?DatotekaId=3913) (29. 11. 2013).
- Banka Slovenije. 2009b. *Navodilo o mesečnem poročanju bank in hranilnic o postavkah bilance stanja z obrestnimi merami in postavkah prevrednotenj s transakcijami*.
[Http://www.bsi.si/library/includes/datoteka.asp?DatotekaId=3366](http://www.bsi.si/library/includes/datoteka.asp?DatotekaId=3366) (15. 4. 2013).
- Banka Slovenije. 2010a. *Letno poročilo*.
[Http://www.bsi.si/library/includes/datoteka.asp?DatotekaId=4374](http://www.bsi.si/library/includes/datoteka.asp?DatotekaId=4374) (20. 5. 2012)
- Banka Slovenije. 2010b. *Poročilo o finančni stabilnosti*.
[Http://www.bsi.si/library/includes/datoteka.asp?DatotekaId=3963](http://www.bsi.si/library/includes/datoteka.asp?DatotekaId=3963) (19. 5. 2012).
- Banka Slovenije. 2011a. *Letno poročilo*.
[Http://www.bsi.si/library/includes/datoteka.asp?DatotekaId=4728](http://www.bsi.si/library/includes/datoteka.asp?DatotekaId=4728) (12. 12. 2012).
- Banka Slovenije. 2011b. *Poročilo o finančni stabilnosti*.
[Http://www.bsi.si/library/includes/datoteka.asp?DatotekaId=4361](http://www.bsi.si/library/includes/datoteka.asp?DatotekaId=4361)
- Banka Slovenije. 2012a. *Stabilnost slovenskega bančnega sistema, december 2012*.
[Http://www.bsi.si/library/includes/datoteka.asp?DatotekaId=4960](http://www.bsi.si/library/includes/datoteka.asp?DatotekaId=4960) (18. 1. 2013).
- Banka Slovenije. 2012b. *Poročilo o finančni stabilnosti, Sklepne ugotovitve, Povzetek in Kronološki pregled ukrepov Banke Slovenije za blažitev posledic finančne krize*.
[Http://www.bsi.si/library/includes/datoteka.asp?DatotekaId=4742](http://www.bsi.si/library/includes/datoteka.asp?DatotekaId=4742) (20.8.2012).
- Banka Slovenije. 2012c. *Poročilo o finančni stabilnosti*.
[Http://www.bsi.si/library/includes/datoteka.asp?DatotekaId=4743](http://www.bsi.si/library/includes/datoteka.asp?DatotekaId=4743) (19. 8. 2012).
- Basel Committee on Banking Supervision. 2009. *Strengthening the resilience of the banking sector*. Basel: Bank for International Settlements.
- Basel Committee on Banking Supervision. 2010. *Basel III: A global regulatory framework for more resilient banks and banking systems*.
[Http://www.bis.org/publ/bcbs189.pdf](http://www.bis.org/publ/bcbs189.pdf) (20. 11. 2013).
- Fišer Romana. 2010. *Temelji bančnega poslovanja*.
[Http://www.zavod-irc.si/docs/Skriti_dokumenti/Temelji_bancnega_poslovanja-Fiser.pdf](http://www.zavod-irc.si/docs/Skriti_dokumenti/Temelji_bancnega_poslovanja-Fiser.pdf)

(14. 6. 2012).

- Lazarevič, Žarko. 2011. *Dve stoletji slovenskega bančništva*. Ljubljana: Bančni vestnik.
- Lazarevič, Žarko in Jože Prinčič. 2000. *Zgodovina slovenskega bančništva*. Ljubljana: ZBS – Združenje bank Slovenije.
- Mednarodni standardi računovodskega poročanja (MSRP). *Uradni list Evropske unije*, št. L320.
- Sberbank banka. 2007. *Letno poročilo 2006*. [Http://banka-sberbank.si/docs/default-source/o-banki/letno_porocilo2006-slo.pdf?sfvrsn=2](http://banka-sberbank.si/docs/default-source/o-banki/letno_porocilo2006-slo.pdf?sfvrsn=2) (6. 9. 2012).
- Sberbank banka. 2008. *Letno poročilo 2007*. [Http://banka-sberbank.si/docs/default-source/o-banki/letno_porocilo2007-slo.pdf?sfvrsn=2](http://banka-sberbank.si/docs/default-source/o-banki/letno_porocilo2007-slo.pdf?sfvrsn=2) (6. 9. 2012).
- Sberbank banka. 2009. *Letno poročilo 2008*. [Http://banka-sberbank.si/docs/default-source/o-banki/letno_porocilo2008-slo.pdf?sfvrsn=2](http://banka-sberbank.si/docs/default-source/o-banki/letno_porocilo2008-slo.pdf?sfvrsn=2) (6. 9. 2012).
- Sberbank banka. 2010. *Letno poročilo 2009*. [Http://banka-sberbank.si/docs/default-source/o-banki/letno_porocilo2009-slo.pdf?sfvrsn=2](http://banka-sberbank.si/docs/default-source/o-banki/letno_porocilo2009-slo.pdf?sfvrsn=2) (6. 9. 2012).
- Sberbank banka. 2011. *Letno poročilo 2010*. [Http://banka-sberbank.si/docs/default-source/o-banki/letno_porocilo2010-slo.pdf?sfvrsn=2](http://banka-sberbank.si/docs/default-source/o-banki/letno_porocilo2010-slo.pdf?sfvrsn=2) (6. 9. 2012).
- Sklep o izračunu kapitala bank in hranilnic. *Uradni list RS*, št. 135/06, 104/07, 85/10.
- Sklep o minimalnih zahtevah za zagotavljanje ustrezne likvidnostne pozicije bank in hranilnic. *Uradni list RS*, št. 28/07, 55/07, 83/07, 74/11, 26/12, 98/13.
- Sklep o najmanjšem obsegu in vsebini dodatnega revizijskega pregleda glede izpolnjevanja pravil o upravljanju s tveganji v bankah in hranilnicah. *Uradni list RS*, št. 42/09.
- Sklep o poročanju monetarnih finančnih institucij N-1. *Uradni list RS*, št. 6/06, 39/08, 51/08.
- Sklep o poslovnih knjigah in letnih poročilih bank in hranilnic. *Uradni list RS*, št. 64/05, 45/06, 131/06, 28/07.
- Sklep o upravljanju s tveganji in izvajanju procesa ocenjevanja ustreznega notranjega kapitala za banke in hranilnice. *Uradni list RS*, št. 135/06, 28/07, 104/07, 85/10, 62/11, 3/13, 38/13, 60/13, 74/13.
- Štiblar, Franjo. 2010. *Bančništvo kot hrbtnica samostojne Slovenije*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU.
- UMAR. 2012. *Poročilo o razvoju*.
[Http://www.umar.gov.si/fileadmin/user_upload/publikacije/pr/2012/PoR_2012.pdf](http://www.umar.gov.si/fileadmin/user_upload/publikacije/pr/2012/PoR_2012.pdf)
- Voljč, Marko in Šega Polona. 2001. *Prihodnji razvoj slovenskih bank*. Ljubljana: Združenje bank Slovenije.
- Zadravec Capriolo, Stanislava. 2011. Učinki finančne krize in sistemski ukrepi v Sloveniji. *Bančni vestnik* 6: 35–43.
- Zakon o bančništvu (Zban-1). *Uradni list RS*, št. 131/06, 1/08, 109/08, 19/09, 98/09, 79/10, 99/10, 52/11, 9/11, 35/11, 59/11, 85/11, 48/12, 105/12, 56/13, 63/13, 96/13.
- Zakon o gospodarskih družbah (ZGD-1). *Uradni list RS*, št. 42/06, 60/06, 26/07, 33/07, 67/07, 100/07, 10/08, 68/08, 23/2009, 42/09, 65/09, 83/09, 33/11, 91/11, 100/11, 32/12, 57/12, 44/13, 82/13.

PRILOGE

Priloga 1	Navpična analiza bilance stanja Sberbank banke d. d. med leti 2006 in 2010
Priloga 2	Vodoravna analiza bilance stanja Sberbank banke d. d. med leti 2006 in 2010
Priloga 3	Navpična analiza izkaza poslovnega izida Sberbank banke d. d. med leti 2006 in 2010
Priloga 4	Vodoravna analiza izkaza poslovnega izida Sberbank banke d. d. med leti 2006 in 2010

BILANCA STANJA	(v tisoč EUR)						Postavka kot % bilančne vsote (v %)					
	2006	2007	2008	2009	2010		2006	2007	2008	2009	2010	
Denar v blagajni in stanje na računih pri centralni banki	20.622	7.231	31.140	65.636	20.643		4,25	1,17	3,60	7,26	2,21	
Finančna sredstva, namenjena trgovanju	44	16	572	1.077	1.896		0,01	0,00	0,07	0,12	0,20	
Finančna sredstva razpoložljiva za prodajo	52.249	14.888	9.971	21.655	58.249		10,78	2,41	1,15	2,40	6,22	
Kreditni	386.748	577.973	799.582	799.313	840.994		79,78	93,47	92,31	88,43	89,86	
Finančna sredstva v posesti do zapadlosti	6.075	6.068	6.071	3.083	3.077		1,25	0,98	0,70	0,34	0,33	
Opredmetena osnovna sredstva	7.672	8.217	8.423	8.666	7.807		1,58	1,33	0,97	0,96	0,83	
Neopredmetena dolgoročna sredstva	489	435	417	294	356		0,10	0,07	0,05	0,03	0,04	
Dolgoročne naložbe v kapital odvisnih, pridruženih in skupaj obvladovanih družb	1.614	1.614	1.614	1.614	1.614		0,33	0,26	0,19	0,18	0,17	
Terjatve za davek od dohodkov pravnih oseb	541	262	212	335	280		0,11	0,04	0,02	0,04	0,03	
Druge sredstva	8.716	1.623	8.180	2.258	1.019		1,80	0,26	0,94	0,25	0,11	
SKUPAJ SREDSTVA (AKTIVA)	484.770	618.327	866.182	903.931	935.935		100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	
Finančne obveznosti do centralne banke	37	0	630	1.137	2.014		0,01	0,00	0,07	0,13	0,22	
Finančne obveznosti, merjene po odplačni vrednosti	444.841	567.107	792.056	828.418	858.903		91,76	91,72	91,44	91,65	91,77	
Izvedeni finančni instrumenti, namenjeni varovanju	0	0	81	94	43		0,00	0,00	0,01	0,01	0,00	
Rezervacije	279	362	368	380	560		0,06	0,06	0,04	0,04	0,06	
Obveznosti za davek od dohodkov pravnih oseb	536	468	415	0	698		0,11	0,08	0,05	0,00	0,07	
Druge obveznosti	8.549	2.345	4.995	5.393	2.797		1,76	0,38	0,58	0,60	0,30	
Osnovni kapital	22.572	31.377	43.140	43.140	43.140		4,66	5,07	4,98	4,77	4,61	
Kapitalske rezerve	12.818	19.011	27.248	27.248	27.248		2,64	3,07	3,15	3,01	2,91	
Presežek iz prevrednotenja	13	-218	-559	-32	-880		0,00	-0,04	-0,06	0,00	-0,09	
Rezerve iz dobička	-5.583	-4.873	-2.125	-2.192	-1.847		-1,15	-0,79	-0,25	-0,24	-0,20	
Čisti dobiček/izguba poslovnega leta	708	2.748	-67	345	3.259		0,15	0,44	-0,01	0,04	0,35	
SKUPAJ OBVEZNOSTI IN KAPITAL (PASIVA)	484.770	618.327	866.182	903.931	935.935		100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	

BILANCA STANJA	(v tisoč EUR)					Stopnja rasti (v %)				Povprečna stopnja rasti (v %)
	2006	2007	2008	2009	2010	2007	2008	2009	2010	
	Denar v blagajni in stanje na računih pri centralni banki	20.622	7.231	31.140	65.636	20.643	-64,94	330,65	110,78	
Finančna sredstva, namenjena trgovanju	44	16	572	1.077	1.896	-63,64	3475,00	88,29	76,04	893,92
Finančna sredstva razpoložljiva za prodajo	52.249	14.888	9.971	21.655	58.249	-71,51	-33,03	117,18	168,99	45,41
Kreditni	386.748	577.973	799.582	799.313	840.994	49,44	38,34	-0,03	5,21	23,24
Finančna sredstva v posesti do zapadlosti	6.075	6.068	6.071	3.083	3.077	-0,12	0,05	-49,22	-0,19	-12,37
Opredmetena osnovna sredstva	7.672	8.217	8.423	8.666	7.807	7,10	2,51	2,88	-9,91	0,65
Neopredmetena dolgoročna sredstva	489	435	417	294	356	-11,04	-4,14	-29,50	21,09	-5,90
Dolgoročne naložbe v kapital odvisnih, pridruženih in skupaj obvladovanih družb	1.614	1.614	1.614	1.614	1.614	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Terjatve za davek od dohodkov pravnih oseb	541	262	212	335	280	-51,57	-19,08	58,02	-16,42	-7,26
Druge sredstva	8.716	1.623	8.180	2.258	1.019	-81,38	404,00	-72,40	-54,87	48,84
SKUPAJ SREDSTVA (AKTIVA)	484.770	618.327	866.182	903.931	935.935	27,55	40,08	4,36	3,54	18,88
Finančne obveznosti do centralne banke	37	0	630	1.137	2.014	-100,00	nd	80,48	77,13	19,20
Finančne obveznosti, merjene po odplačni vrednosti	444.841	567.107	792.056	828.418	858.903	27,49	39,67	4,59	3,68	18,86
Izvedeni finančni instrumenti, namenjeni varovanju	0	0	81	94	43	nd	nd	16,05	-54,26	-19,10
Rezervacije	279	362	368	380	560	29,75	1,66	3,26	47,37	20,51
Obveznosti za davek od dohodkov pravnih oseb	536	468	415	0	698	-12,69	-11,32	-100,00	nd	-41,34
Druge obveznosti	8.549	2.345	4.995	5.393	2.797	-72,57	113,01	7,97	-48,14	0,07
Osnovni kapital	22.572	31.377	43.140	43.140	43.140	39,01	37,49	0,00	0,00	19,12
Kapitalske rezerve	12.818	19.011	27.248	27.248	27.248	48,31	43,33	0,00	0,00	22,91
Presežek iz prevrednotenja	13	-218	-559	-32	-880	-1776,92	-156,42	94,28	-2650,00	-1122,27
Rezerve iz dobička	-5.583	-4.873	-2.125	-2.192	-1.847	12,72	56,39	-3,15	15,74	20,42
Čisti dobiček/izguba poslovnega leta	708	2.748	-67	345	3.259	288,14	-102,44	614,93	844,64	411,32
SKUPAJ OBVEZNOSTI IN KAPITAL (PASIVA)	484.770	618.327	866.182	903.931	935.935	27,55	40,08	4,36	3,54	18,88

IZKAZ POSLOVNEGA IZIDA	(v tisoč EUR)					Postavka kot % prihodkov (v %)				
	2006	2007	2008	2009	2010	2006	2007	2008	2009	2010
Finančni ter poslovni prihodki in odhodki	11.760	14.769	19.130	17.707	21.792	24,11	22,46	51,80	48,78	38,65
Čiste obresti	8.735	12.059	16.008	15.378	19.057	17,91	18,34	43,35	42,37	33,80
Prihodki iz obresti	20.993	29.342	46.086	31.686	33.286	43,04	44,61	124,80	87,30	59,03
Odhodki za obresti	-12.258	-17.283	-30.078	-16.308	-14.230	-25,13	-26,28	-81,45	-44,93	-25,24
Čiste opravnine (provizije)	2.171	1.707	1.964	1.721	1.793	4,45	2,60	5,32	4,74	3,18
Prihodki iz opravnin (provizij)	2.490	2.664	2.951	2.776	3.031	5,11	4,05	7,99	7,65	5,38
Odhodki za opravnine (provizije)	319	957	-987	-1.055	-1.238	0,65	1,46	-2,67	-2,91	-2,20
Realizirani dobički/izgube iz finančnih sredstev in obveznosti	-49	11	-310	138	609	-0,10	0,02	-0,84	0,38	1,08
Čisti dobički/izgube iz finančnih sredstev in obveznosti z namenom trgovanja	657	940	1.301	282	174	1,35	1,43	3,52	0,78	0,31
Čisti dobički/izgube iz tečajnih razlik	-46	-110	-30	136	200	-0,09	-0,17	-0,08	0,37	0,35
Čisti dobički/izgube iz odprave pripoznanja sredstev brez nekatroročnih sredstev v posesti za prodajo	162	9	0	-4	-198	0,33	0,01	0,00	-0,01	-0,35
Drugi čisti poslovni dobički/izgube	130	153	197	56	157	0,27	0,23	0,53	0,15	0,28
Administrativni stroški	9.312	10.208	11.766	11.016	11.424	19,09	15,52	31,86	30,35	20,26
Amortizacija	801	708	-827	-843	-832	1,64	1,08	-2,24	-2,32	-1,48
Rezervacije	-24	140	-48	-59	-227	-0,05	0,21	-0,13	-0,16	-0,40
Oslabitve	567	683	6.462	5.334	5.343	1,16	1,04	-17,50	-14,70	-9,48
Dobiček/izguba iz rednega poslovanja	1.103	3.030	26	454	3.967	2,26	4,61	0,07	1,25	7,04
Davek iz dohodka pravnih oseb iz rednega poslovanja	259	278	-93	-109	-708	0,53	0,42	-0,25	-0,30	-1,26
Čisti dobiček/izguba iz rednega poslovanja	843	2.752	-67	345	3.259	1,73	4,18	-0,18	0,95	5,78
Čisti dobiček/izguba poslovnega leta	843	2.752	-67	345	3.259	1,73	4,18	-0,18	0,95	5,78
SKUPAJ	48.770	65.769	36.928	36.296	56.384	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00

IZKAZ POSLOVNEGA IZIDA	(v tisoč EUR)					Stopnja rasti (%)					Povprečna Stopnja rasti (v %)
	2006	2007	2008	2009	2010	2007	2008	2009	2010		
	11.760	14.769	19.130	17.707	21.792	25.586	29.528	-7,439	23,070	17,686	
8.735	12.059	16.008	15.378	19.057	38.058	32,747	-3,936	23,924	22,698		
20.993	29.342	46.086	31.686	33.286	39.773	57,065	-31,246	5,050	17,660		
-12.258	-17.283	-30.078	-16.308	-14.230	-40.995	-74,032	45,781	12,742	-14,126		
2.171	1.707	1.964	1.721	1.793	-21,365	15,056	-12,373	4,184	-3,625		
2.490	2.664	2.951	2.776	3.031	6.997	10,773	-5,930	9,186	5,257		
319	957	-987	-1.055	-1.238	200,001	-203,135	-6,890	-17,346	-6,842		
-49	11	-310	138	609	122,486	-2918,182	144,516	341,304	-577,469		
657	940	1.301	282	174	43,103	38,404	-78,324	-38,298	-8,779		
-46	-110	-30	136	200	-139,814	72,727	553,333	47,059	133,326		
162	9	0	-4	-198	-94,447	-100,000	nd	-4850,000	-1681,482		
130	153	197	56	157	17,320	28,758	-71,574	180,357	38,715		
9.312	10.208	-11.766	-11.016	-11.424	9.620	-215,263	6,374	-3,704	-50,743		
801	708	-827	-843	-832	-11,658	-216,808	-1,935	1,305	-57,274		
-24	140	-48	-59	-227	689,417	-134,286	-22,917	-284,746	61,867		
567	683	-6.462	-5.334	-5.343	20,390	-1046,120	17,456	-0,169	-252,111		
1.103	3.030	26	454	3.967	174,742	-99,142	1646,154	773,789	623,886		
259	278	-93	-109	-708	7,154	-133,453	-17,204	-549,541	-173,261		
843	2.752	-67	345	3.259	226,292	-102,435	614,925	844,638	395,855		
843	2.752	-67	345	3.259	226,292	-102,435	614,925	844,638	395,855		